Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur
en Wetenschap

Jaarverslag 2025

Inspectie van het Onderwijs

31 maart 2026

Voorwoord

2025 was voor de Inspectie van het Onderwijs een jaar van ontwikkeling en verandering. De politieke en maatschappelijke aandacht voor de inspectie leidde tot discussie over de inrichting van het toezicht. Met name betrof dit de frequentie van fysieke schoolbezoeken.

De inspectie onderzocht of en hoe zij tegemoet kan komen aan de wens om scholen binnen haar bestaande capaciteit vaker te bezoeken. Immers, meer ruimte voor schoolbezoeken betekent tegelijkertijd minder ruimte voor bestuurs- en stelseltoezicht. Hierin hebben we de grenzen van de mogelijkheden opgezocht en blijven we zoeken naar een werkende balans. Het belang van een gebalanceerde toezichtmix wordt ondersteund door de uitkomsten van de externe peer review die het afgelopen jaar is uitgevoerd. Op ons verzoek hebben wetenschappers en vakgenoten naar onze werkwijze gekeken vanuit de vraag in hoeverre deze bijdraagt aan effectief toezicht. Dit heeft ons veel waardevolle inzichten gegeven in wat er goed gaat en waar we als inspectie naartoe kunnen ontwikkelen.

Om het aantal schoolbezoeken te kunnen opvoeren, zijn nieuwe toezichtinstrumenten ontwikkeld. Dit heeft in 2025 al geleid tot een pilot van het onaangekondigde schoolbezoek. Met zo'n 200 onaangekondigde schoolbezoeken in het primair onderwijs is hiermee een goede start gemaakt. In de komende periode blijft het zaak om de uitvoerbaarheid en effectiviteit ervan te monitoren.

Tegelijkertijd gingen onze andere toezichtactiviteiten door, zoals onderzoeken bij scholen, opleidingen en besturen, en onderzoeken naar het onderwijsstelsel als geheel. Mede door het toezicht hebben scholen, opleidingen en besturen stappen kunnen zetten in hun kwaliteitsverbetering. Ook verschenen de jaarlijkse Staat van het Onderwijs en het Landelijk rapport gemeentelijk toezicht. In de Staat van het Onderwijs 2025 vroegen we ditmaal nadrukkelijk aandacht voor burgerschap. De inspectie heeft zich verder weer ten volle ingezet voor goede communicatie met het onderwijsveld, onder andere via informatieve webinars en podcasts.

Ook hebben we ons voorbereid op nieuwe taken op het gebied van kennisveiligheid en cyberbeveiliging. Deze taken kunnen ingrijpende veranderingen betekenen voor ons toezicht. Dit vraagt aandacht en een aangepaste positionering van de rol van de inspectie als toezichthouder in het hoger onderwijs.

Al deze ontwikkelingen en activiteiten benadrukken het maatschappelijk belang van het inspectiewerk, maar doen tegelijkertijd een beroep op de flexibiliteit en het aanpassingsvermogen van onze organisatie. Ik ben trots op ons solide inwerkprogramma en de zorgvuldige begeleiding van nieuwe medewerkers. Kwaliteitsborging staat daarbij voorop. De inzet en betrokkenheid van medewerkers zijn doorslaggevend voor effectief toezicht.

Uit het jaarverslag wordt duidelijk waarvoor wij ons hebben ingezet, werkend vanuit onze missie: effectief toezicht voor beter onderwijs. Dit doen wij vanuit een goed zicht op de onderwijskwaliteit op alle niveaus. Het toezicht is daar waar dit het meest nodig is, waarbij we tegelijkertijd zicht houden op besturen, scholen en opleidingen waar de risico's kleiner zijn én uiteraard op de kwaliteit van het onderwijs op stelselniveau.

Alida Oppers,
Inspecteur-generaal van het Onderwijs

Inhoud

Voorwoord 2

1 Ontwikkelingen in het toezicht 4

Aandacht voor de inspectie 5
Schoolbezoeken en bestuursbezoeken 5
Herziening onderzoekskaders 6
Stelseltoezicht 7
In contact met de omgeving 7

2 Activiteiten 8

Toezichtactiviteiten 9
Toezicht op het primair onderwijs 10
Toezicht op het voortgezet onderwijs 11
Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs 11
Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs 11
Toezicht op het niet-bekostigd funderend onderwijs 12
Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs 12
Toezicht op het hoger onderwijs 12
Financieel toezicht 13
Interbestuurlijk toezicht gemeentelijke taken 14
Advisering over aanvragen nieuwe scholen 15
Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland 15
Toezicht op Nederlands onderwijs in het buitenland 16
Vertrouwensinspecteurs 17
Stelselonderzoek 18
Peil.onderwijs 19

3 Dialoog, informatie en samenwerking 20

Communicatie 21
Activiteiten in het kader van OCW Open 22
Bereikbaarheid voor vragen en signalen 23
De Inspectieraad 24
Toezicht Sociaal Domein 24
Internationale samenwerking 25
Samenwerking met de wetenschap 25
Raad van Advies 26

4 Kwaliteitszorg, verantwoording en draagvlak 27

Draagvlak voor ontwikkeling toezicht 28
Certificering ISO 9001:2015-norm 28
Evaluatie van ons toezicht 28
Procedures en verzoeken Woo en AVG 29
Behandeling van klachten over ons handelen 30
Bestrijding administratieve lasten en regeldruk 31
Uitvoeringstoetsen 31

5 Organisatie 32

Sturingsmodel 33
Ondernemingsraad 33
Leren en ontwikkelen 34
Veiligheid en integriteit van ons personeel 34
Informatiebeleid 35
Begroting en realisatie 36

Colofon 37

1

Ontwikkelingen in het toezicht

In dit jaarverslag verantwoorden we ons over 2025. We geven aan wat we als inspectie hebben gedaan en welke middelen en capaciteit we daarvoor hebben ingezet. Eerst gaan we in algemene zin in op de ontwikkelingen in het toezicht. Zo ontwikkelden we nieuwe vormen van toezicht, zoals onaangekondigde school- en bestuursbezoeken. Tegelijkertijd werkten we aan het nieuwe onderzoekskader voor 2027 en bereidden we ons voor op de veranderingen die deze vernieuwing met zich meebrengt. Dit deden we in samenspraak met de wetenschap en het onderwijsveld. Naast het instellingstoezicht is het toezicht op het stelsel een belangrijke wettelijke taak. Dit is nauw verbonden met het toezicht op scholen, opleidingen en besturen. Het uitgangspunt hierbij is de Wet op het onderwijstoezicht.

Als inspectie hebben we ons toezicht verder versterkt, met oog voor maatschappelijke en politieke verwachtingen en de opgaven waarvoor het onderwijs staat. Vanuit dit uitgangspunt hebben we nieuwe vormen van toezicht ontwikkeld en getest. Ook hebben we bestaande vormen van toezicht verder aangescherpt. Daarbij zoeken we steeds naar een verantwoorde balans in onze toezichtmix: ons toezicht op besturen, ons toezicht op scholen en opleidingen en ons stelseltoezicht. Zoals aangekondigd in het Jaarwerkplan 2025, vond ongeveer 45% van de toezichtactiviteiten van de inspectie plaats op het niveau van de scholen en opleidingen, tegenover ongeveer 20% op bestuursniveau, 20% stelseltoezicht en 15% overige toezichtstaken.

Aandacht voor de inspectie

In het najaar van 2024 kwam het werk van de inspectie nadrukkelijk in de publieke en politieke belangstelling te staan. Onder andere naar aanleiding hiervan zijn door de inspectie en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) verschillende onderzoeken en vervolgacties in gang gezet. Zo bracht de Auditdienst Rijk een rapport uit over de informatievoorziening tussen de inspectie, OCW en de Tweede Kamer.

Voor effectief toezicht is het belangrijk dat de inspectie al haar wettelijke taken zorgvuldig en gebalanceerd uitvoert, rekening houdend met haar beschikbare capaciteit

Op ons verzoek deed een externe commissie met experts op het gebied van toezicht en onderwijs onderzoek naar de vraag in hoeverre onze werkwijze bijdraagt aan effectief toezicht. Voor effectief toezicht is het belangrijk dat de inspectie al haar wettelijke taken zorgvuldig en gebalanceerd uitvoert, rekening houdend met haar beschikbare capaciteit. De commissie van de peer review benadrukt dat het toezicht zou moeten aansluiten op de grote verantwoordelijkheid van besturen in het onderwijsstelsel. Een te sterke focus op periodieke schoolbezoeken kan namelijk ten koste gaan van het toezicht op besturen. Tegelijkertijd werden met brede ondersteuning moties in de Tweede Kamer aangenomen waarin de inspectie juist werd opgeroepen váker fysiek scholen te bezoeken.

De onderzoeken, moties en de daaropvolgende acties zijn impactvol en richtinggevend geweest voor de verdere ontwikkeling en organisatie van ons toezicht. Op verzoek van de bewindslieden van het ministerie van OCW hebben we in de vorm van een uitvoeringstoets onderzocht in hoeverre we binnen de bestaande capaciteit tegemoet konden komen aan de aangenomen moties.

Het toezicht op het hoger onderwijs (ho) is anders vormgegeven dan in het funderend onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Ook hier waren er in 2025 ontwikkelingen. We bereiden ons voor op nieuwe taken die voortvloeien uit de nieuwe wetgeving op het gebied van kennisveiligheid en cyberbeveiliging, en voerden daarvoor uitvoeringstoetsen uit. Deze nieuwe wetten gaan een grote impact hebben op ons toezicht op het ho.

Schoolbezoeken en bestuursbezoeken

Het afgelopen jaar hebben we naast de zwaardere risicoonderzoeken een lichtere vorm van toezicht ontwikkeld voor zowel scholen en opleidingen als besturen. Dit is een belangrijke vernieuwing in het toezicht. Voor scholen hebben we het instrument van de onaangekondigde schoolbezoeken geïntroduceerd. Dit is in lijn met de in 2024 verschenen Verkenning over onaangekondigde toezichtactiviteiten. Daarin hebben we toegezegd enkele specifieke vormen van onaangekondigd toezicht verder uit te werken en te toetsen op effectiviteit, haalbaarheid en uitvoerbaarheid. In 2024 hebben we ook ons stimulerend toezicht onder de loep genomen en zijn er toezeggingen gedaan voor de verdere ontwikkeling van dit aspect van ons toezicht (Kamerbrief juni 2024). Vrijwel alle interventies zijn verkend, binnen de inspectie of met stakeholders uit het veld en sommige interventies zijn al ingezet binnen ons toezicht. In het onaangekondigde schoolbezoek komen de wensen voor zowel het onaangekondigd als het stimulerend toezicht samen. Hiermee komen we ook tegemoet aan de wens van de Kamer om vaker scholen te bezoeken.

Het gaat om bezoeken die we onaangekondigd kunnen uitvoeren, omdat ze zich richten op de basis – leskwaliteit en veiligheid – en een stimulerend karakter hebben. Tijdens deze bezoeken benoemen we sterke punten en verbeterpunten, maar geven we geen oordeel. Dat is binnen de beschikbare tijd niet uitvoerbaar. De pilot van rond de 200 scholen is uitgevoerd in het primair onderwijs (po). Daarnaast is er een start gemaakt met de ontwikkeling van dergelijke schoolbezoeken in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so) en het voortgezet onderwijs (vo). Ook in het mbo onderzoeken we deze nieuwe vorm van toezicht. Naast het onaangekondigde schoolbezoek ontwikkelden we het bestuursbezoek als nieuwe toezichtvorm. Het doel is het eigenaarschap van besturen voor het bewaken en bevorderen van de onderwijskwaliteit te versterken. Net als bij de onaangekondigde schoolbezoeken, zetten wij bij de bestuursbezoeken onze bevorderende taak sterk in. Onder andere in de toon van de gesprekken en de schriftelijke conclusie waarbij we geen eindoordeel geven maar de goede punten en ontwikkelkansen benoemen. Vanaf maart 2026 voeren we een pilot uit in het funderend onderwijs.

Nieuwe toezichtvormen maken het mogelijk om breed zicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs, zonder hiervoor direct een zwaar en belastend onderzoek in te zetten

Deze nieuwe toezichtvormen maken het mogelijk om breed zicht te houden op de kwaliteit van het onderwijs, zonder hiervoor direct een zwaar en belastend onderzoek in te zetten. Zo willen we voorkomen dat de bezoeken voor veel extra regeldruk zorgen. Wel zijn de bezoeken oppervlakkiger dan onze reguliere kwaliteitsonderzoeken. Ze sluiten aan bij situaties waarin geen acute risico's worden gezien, maar waarin scholen, opleidingen en besturen laten zien dat zij zelf zicht hebben op kwaliteit en hier actief op sturen.

We zijn in 2025 nadrukkelijk met een pilot in het po gestart. Het toevoegen van de onaangekondigde schoolbezoeken betekent dat de balans verschuift in de werkzaamheden. Dit heeft directe consequenties voor onze beschikbare tijd en prioriteiten. We hebben binnen de projecten en taken bewuste keuzes gemaakt, onder andere met het oog op efficiënter werken. Dit betekent dat tijd voor verbreding en verdieping in een aantal gevallen heeft moeten wijken. De onaangekondigde schoolbezoeken zijn ingevoerd om in een kortere periode meer scholen te kunnen bezoeken. Onduidelijk is nog of deze bezoeken effectief bijdragen aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. De nieuwe vormen van toezicht zullen daarom op termijn geëvalueerd worden.

Herziening onderzoekskaders

De ontwikkeling van nieuwe toezichtvormen past binnen de ontwikkeling richting het nieuwe onderzoekskader dat in 2027 van kracht wordt. Veranderingen in het onderwijs, maatschappelijke verwachtingen, wetgeving en wetenschappelijke inzichten vragen nu eenmaal om een toezichtkader dat meebeweegt. De herziening van het onderzoekskader gebeurt zorgvuldig en systematisch binnen de kaders van de wet- en regelgeving.

Voor de ontwikkeling van dit nieuwe kader hebben we input opgehaald uit de wetenschap en de onderwijspraktijk

Voor de ontwikkeling van dit nieuwe kader hebben we input opgehaald uit de wetenschap en de onderwijspraktijk, zodat het kader evidence informed zal zijn en aansluit bij actuele inzichten over onderwijskwaliteit. Ook gebruiken we hiervoor opbrengsten uit de evaluaties van het huidige toezicht, en worden actuele ontwikkelingen zoals de uitvoeringstoets naar aanleiding van de motie Rooderkerk en de peer review naar de werkwijze van de inspectie meegenomen. Bij dit alles is er de voortdurende afstemming met het onderwijsveld om te zorgen voor herkenbaarheid, uitvoerbaarheid en draagvlak. Hiervoor zijn meerdere inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd met de onderwijsvertegenwoordiging. Tot slot is een reputatiemeting gedaan, zie 'Draagvlak voor ontwikkeling toezicht' in hoofdstuk 4.

Stelseltoezicht

Het stelseltoezicht laat zien hoe het onderwijs in Nederland als geheel functioneert. We kijken daarbij naar de kwaliteit van het onderwijs en naar hoe goed besturen, scholen en opleidingen – samen met andere partijen in het onderwijs – erin slagen om voor alle leerlingen en studenten de kernfuncties van het onderwijs te realiseren. Deze kernfuncties zijn: kwalificatie, socialisatie en allocatie (waaronder selectie en gelijke kansen):

- **Kwalificatie**: Het onderwijs brengt leerlingen kennis, houdingen en vaardigheden bij die aansluiten bij de behoeften van de samenleving en bij de mogelijkheden en talenten van leerlingen.
- **Socialisatie:** Het onderwijs draagt bij aan de verwerving van de sociale en maatschappelijke competenties om optimaal te kunnen deelnemen en bijdragen aan de samenleving.
- **Allocatie:** Leerlingen volgen een onderwijsloopbaan die past bij hun mogelijkheden en talenten én bij de arbeidsbehoeften van de samenleving.

Het stelseltoezicht hangt nauw samen met het instellingstoezicht bij scholen, opleidingen en besturen. De resultaten helpen ons te bepalen waaraan we in dit toezicht extra aandacht moeten besteden. Andersom doen we ook onderzoek op stelselniveau als we in het toezicht op instellingen bredere problemen tegenkomen. In tabel 2j en 2k staat een overzicht van de rapporten die we in 2025 hebben opgeleverd.

In contact met de omgeving

Als inspectie doen we ons werk in contact en verbinding met de omgeving. Dat betekent dat we niet alleen de resultaten van onze onderzoeken delen (bijvoorbeeld via rapporten op onze website), maar dat we ook op verschillende plekken het gesprek daarover aangaan. Dit deden we onder andere tijdens webinars, podcasts, werkbezoeken, verkennende gesprekken en focusgroepen met verschillende deelnemers, zoals onderwijsprofessionals, wetenschappers en beleidsmakers. Ook tijdens het congres De Staat van het Onderwijs 2025 en als gastspreker, panellid of deelnemer aan congressen en andere bijeenkomsten gingen we graag in gesprek. Op deze manier deelden we niet alleen kennis en informatie, maar konden we ook gezamenlijk reflecteren op onderzoeksresultaten. De verschillende perspectieven zorgden voor een verrijkt beeld van de werkelijkheid om ons heen.

> *We delen niet alleen de resultaten van onze onderzoeken, maar gaan er ook op verschillende plekken het gesprek over aan*

Voor het eerst organiseerden we een mediabijeenkomst voorafgaand aan de publicatie van De Staat van het Onderwijs 2025. Tijdens deze bijeenkomst konden journalisten in gesprek gaan met onderwijsprofessionals en medewerkers van de inspectie. De onderwijsprofessionals deelden ervaringsverhalen en praktijkvoorbeelden bij de thema's uit De Staat van het Onderwijs 2025 en gaven zo mede inkleuring aan de bevindingen die in het rapport werden gepresenteerd. De bijeenkomst werd positief gewaardeerd en heeft geleid tot diverse publicaties, zowel in de krant als online en op de radio en televisie.

Daarnaast waren er veel andere contacten met media, bijvoorbeeld over het thema burgerschap en rondom de verschillende peilingsonderzoeken zoals Peil.Schrijfvaardigheid en Peil.Mondelinge taalvaardigheid (zie ook tabel 2k).
De inspectie staat altijd open voor vragen en werkt, mede in het kader van transparantie, zo goed mogelijk mee aan de beantwoording daarvan.

2

Activiteiten

Het verrichten van onderzoek op scholen en opleidingen en bij besturen vormt de kern van ons werk. We voerden voor het eerst onaangekondigde schoolbezoeken uit, in 2025 waren dat er rond de 200. Uiteraard bleven we ook besturen onderzoeken. Dit deden we vooral als er risico's naar voren kwamen uit onze prestatie- en risicoanalyse, waarbij we op basis van onze expertanalyse de intensiteit bepaalden. In het hoger onderwijs ziet het toezicht er anders uit omdat de inspectie daar een andere taak heeft. We doen daar onder meer stelselonderzoek en nalevingsonderzoek naar aanleiding van signalen. Daarnaast werken we aan enkele specifieke andere taken, waaronder de vertrouwensinspectie, het interbestuurlijk toezicht op gemeentelijke taken, het toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland en ons stelseltoezicht.

Toezichtactiviteiten

In de onderstaande tabel zijn per sector de totaalaantallen aan toezichtactiviteiten te vinden. Aan de hand van een verbeterplan hebben we verbeteringen doorgevoerd in de toezichtregistratie. Via duidelijke definities en uniforme uitgangspunten vergroten we de vergelijkbaarheid van cijfers over de tijd en versterken we de verantwoording over de ontwikkeling van ons toezicht. Voor dit jaarverslag zijn de gegevens uit de centrale registratietool van de inspectie gebruikt. In de voorgaande jaren zijn de cijfers uit de sectorregistraties in het jaarverslag gepresenteerd. De cijfers kunnen daarom niet vergeleken worden met de voorgaande jaren; wel zorgt dit in de toekomst voor meer eenduidigheid.
In verhouding met eerdere jaren richtte het inspectietoezicht zich meer op scholen en opleidingen, onder andere in de vorm van het (nieuwe) onaangekondigde schoolbezoek.

Tabel 2a Toezichtactiviteiten per sector (exclusief niet-bekostigd funderend onderwijs) (2025)

	po	vo	(v)so	swv*	mbo	totaal
School/opleiding/ afdeling	1.315	697	244	n.v.t.	326	2.582
Bestuur	507	112	72	81	60	832
Totaal	**1.822**	**809**	**316**	**81**	**386**	**3.414**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)
**Samenwerkingsverbanden passend onderwijs*

Het gaat in de tabel om geregistreerde activiteiten. Naast geregistreerde onderzoeken, bezoeken en gesprekken heeft de inspectie op verschillende manieren interactie met het onderwijsveld. Inspecteurs voeren gesprekken met besturen, directies en andere belanghebbenden om ontwikkelingen te bespreken en toezichtacties toe te lichten. Ook kan de inspectie op basis van signalen uit de samenleving (bijvoorbeeld van ouders, leerlingen of medewerkers) contact opnemen met een school, opleiding of bestuur. Afhankelijk van de aard en ernst van het signaal kan dit leiden tot een gesprek, een dossieranalyse of een diepgaander onderzoek. Op deze manier blijft de inspectie alert op mogelijke knelpunten en risico's binnen het onderwijs.

Type onderzoeken en bezoeken

De inspectie zet verschillende vormen van toezichtactiviteiten in, afhankelijk van de aanleiding en context. Voorbeelden van onderzoeken en bezoeken zijn:

- **Onderzoeken bij scholen en opleidingen**: Deze onderzoeken geven inzicht in de onderwijskwaliteit op scholen en opleidingen. Kwaliteitsonderzoeken kunnen op basis van risico's plaatsvinden (het risico-kwaliteits-onderzoek), maar ook steekproefsgewijs (het steekproef-kwaliteitsonderzoek). Ook vallen geregistreerde specifieke onderzoeken onder deze categorie. Inspecteurs beoordelen of het onderwijs voldoet aan de basiskwaliteit en in hoeverre er sprake is van een kwaliteitscultuur. Hierbij kijken zij onder andere naar leerresultaten, de didactiek en de mate waarin scholen en opleidingen systematisch werken aan verbetering.
- **Onderzoeken bij besturen**: Dit type onderzoek richt zich op het functioneren van het bestuur van de school of instelling. Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de onderwijskwaliteit en continuïteit. Inspecteurs beoordelen of het bestuur in staat is de kwaliteit van de onderliggende scholen of opleidingen te bewaken en te stimuleren, en of er sprake is van goed intern toezicht.
- **Onaangekondigde schoolbezoeken**: In het po zijn we gestart met een pilot van onaangekondigde school-bezoeken. Deze bezoeken richten zich op de basis – leskwaliteit en veiligheid – en hebben een stimulerend karakter, waarbij inspecteurs sterke punten en verbeterpunten meegeven.
- **Gesprekken:** Dit zijn contactmomenten met besturen en scholen waarin de inspectie ontwikkelingen en de voortgang bespreekt. De gesprekken zijn gericht op het volgen van ontwikkelingen en het duiden van signalen. Ze dragen bij aan een goed beeld van de context en helpen de inspectie om het toezicht waar nodig tijdig en passend in te richten.

- **Herstelonderzoeken**: Wanneer eerder is vastgesteld dat een school, opleiding of bestuur niet voldoet aan de basiskwaliteit, volgt een herstelonderzoek. Inspecteurs beoordelen daarbij of de noodzakelijke verbeteringen daadwerkelijk zijn gerealiseerd en of de school, opleiding of bestuur nu wél voldoet aan de wettelijke eisen.

- **Stelselonderzoeken**: De inspectie monitort via deze onderzoeken trends en patronen binnen het onderwijs, zodat tijdig inzicht ontstaat in bredere ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs. In dat kader worden scholen, opleidingen en besturen bezocht. De stelselonderzoeken die betrekking hebben op de diversen onderwijssoorten, zijn te vinden in de tabellen 2j en 2k op pagina 18 en 19.

- **Verificatie:** Binnen een bestuursonderzoek vinden er verschillende verificatieactiviteiten plaats. Onder andere door het bezoeken van scholen en opleidingen die onder dat betreffende schoolbestuur vallen. ■

Bezoeken in het po en periodiciteit in het toezicht

In april 2025 heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen over het periodiek, de vier jaar zo dicht mogelijk benaderend, bezoeken van alle scholen. In december 2025 hebben de OCW-bewindslieden de Kamer geïnformeerd over de mogelijkheden voor de uitvoering van deze motie. In de uitvoeringstoets naar aanleiding van de motie is een werkwijze voorgesteld waarbij vanaf 2028 het grootste deel van de scholen eens per 6 jaar bezocht wordt. Geen enkele school zou langer dan 8 jaar moeten wachten op een bezoek. De inspectie heeft de uitvoeringstoets gedaan op basis van de huidige capaciteit van de inspectie.

Binnen de bestaande capaciteit was het mogelijk om in 2025 al een opschalingsslag te maken in het aantal schoolbezoeken, met extra aandacht voor scholen die al langere tijd niet bezocht zijn. De toename zit vooral in de 197 onaangekondigde schoolbezoeken die als pilot in het primair onderwijs zijn uitgevoerd.

In 2025 heeft de inspectie gewerkt aan eenduidige registratie en rapportage van haar schoolbezoeken. Daarmee is de basis gelegd om de komende jaren een duidelijk en meerjarig beeld te geven van de frequentie van schoolbezoeken. Door de aanpassingen is het niet goed mogelijk een vergelijking te maken met de jaren voor 2025.

Naar aanleiding van het nieuwe coalitieakkoord zal de inspectie in overleg met het ministerie opnieuw bezien hoe invulling wordt gegeven aan de frequentie van schoolbezoeken, mede in het licht van beschikbare capaciteit, prioritering en beleidskeuzes. ■

Toezicht op het primair onderwijs

In het po deden we op bestuursniveau in totaal 507 onderzoeken, gesprekken en andere toezichtactiviteiten. Op schoolniveau waren dit er in totaal 1.315. In de onderstaande tabel zijn deze aantallen gespecificeerd.

Tabel 2b Toezichtactiviteiten primair onderwijs (2025)

Type activiteit		Aantal
School	Onderzoeken	501
	Onaangekondigde schoolbezoeken	197
	Gesprekken	95
	Herstelonderzoeken	202
	Stelselonderzoeken	132
	Verificatie	188
Bestuur	Onderzoeken	50
	Gesprekken	407
	Stelselonderzoeken	5
	Herstelonderzoeken	45

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het voortgezet onderwijs

In het vo deden we op bestuursniveau 112 en op schoolniveau 697 onderzoeken, gesprekken en andere toezichtactiviteiten. In de onderstaande tabel zijn deze aantallen gespecificeerd.

Tabel 2c Toezichtactiviteiten voortgezet onderwijs (2025)

Type activiteit		Aantal
School	Onderzoeken	389
	Gesprekken	89
	Herstelonderzoeken	180
	Verificatie	39
Bestuur	Onderzoeken	8
	Gesprekken	90
	Stelselonderzoeken	3
	Herstelonderzoeken	11

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het (voortgezet) speciaal onderwijs

In het (v)so deden we op bestuursniveau 72 en op schoolniveau 244 onderzoeken, gesprekken en andere toezichtactiviteiten. In de onderstaande tabel zijn deze aantallen gespecificeerd.

Tabel 2d Toezichtactiviteiten (voortgezet) speciaal onderwijs (2025)

Type activiteit		Aantal
School	Onderzoeken	135
	Gesprekken	38
	Herstelonderzoeken	36
	Stelselonderzoeken	18
	Verificatie	17
Bestuur	Onderzoeken	2
	Gesprekken	64
	Stelselonderzoeken	4
	Herstelonderzoeken	2

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Bij de samenwerkingsverbanden passend onderwijs deden we op bestuursniveau 81 onderzoeken, gesprekken en andere toezichtactiviteiten. In de onderstaande tabel zijn de aantallen gespecificeerd.

Tabel 2e Toezichtactiviteiten samenwerkingsverbanden passend onderwijs (2025)

Type activiteit		Aantal
Bestuur	Onderzoeken	30
	Gesprekken	39
	Herstelonderzoeken	12

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het niet-bekostigd funderend onderwijs

In het particulier onderwijs voerden we 78 onderzoeken uit. Daarnaast brachten we aan 14 nieuwe scholen een kennismakingsbezoek. De planbare onderzoeken zijn volgens planning uitgevoerd. Bij onderzoeken die de basis vormen van onze adviezen aan colleges van burgemeester en wethouders, is sprake van een flexibele planning. Die is afhankelijk van het aantal aanmeldingen van nieuwe scholen. Naast deze onderzoeken hebben we 1 specifiek onderzoek bij een B4-school uitgevoerd.

Tabel 2f Toezichtactiviteiten niet-bekostigd funderend onderwijs (2025)

Type activiteit	po	vo
Advies aan colleges van B&W	11	4
Kwaliteitsonderzoeken	30	22
Herstelonderzoek	7	3
Overige bezoeken	1	
Totaal	**49**	**29**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het middelbaar beroepsonderwijs

In het mbo deden we op bestuursniveau 60 en op opleidingsniveau 326 onderzoeken, gesprekken en andere toezichtactiviteiten. In de onderstaande tabel zijn de aantallen gespecificeerd. Het gaat hierbij om toezichtactiviteiten bij zowel bekostigde als niet-bekostigde mbo-instellingen.

Tabel 2g Activiteiten in middelbaar beroepsonderwijs (2025)

Type activiteit		Aantal
Opleiding	Onderzoeken	152
	Gesprekken	20
	Herstelonderzoeken	71
	Stelselonderzoeken	15
	Verificatie	68
Bestuur	Onderzoeken	17
	Gesprekken	30
	Stelselonderzoeken	6
	Herstelonderzoeken	7

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het hoger onderwijs

De inspectie beoordeelt en bevordert de kwaliteit van het stelsel voor hoger onderwijs (ho). Anders dan in andere onderwijssectoren, vindt er geen periodiek onderzoek plaats naar de kwaliteit van het onderwijs op instellings- en opleidingsniveau. De inspectie ziet hier alleen toe op de financiële rechtmatigheid, doelmatigheid en continuïteit en op de naleving van wettelijke voorschriften door instellingen in het hoger onderwijs. Bij signalen of incidenten kunnen we een onderzoek instellen bij een instelling.

Het ho kent een accreditatiestelsel. De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) is daarbij het belangrijkste borgingsorgaan voor de kwaliteit van het onderwijs. Dit orgaan accrediteert bestaande en nieuwe opleidingen en beoordeelt de kwaliteitszorg van de instellingen. Naast de NVAO kennen we in Nederland de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO). Deze commissie beoordeelt de doelmatigheid van nieuwe opleidingen. Als inspectie werken we nauw samen met zowel de NVAO als de CDHO en houden we toezicht op het accreditatiestelsel.

In 2025 ontving de inspectie 424 signalen. Naar aanleiding hiervan voerden we 4 verkenningen uit, waarvan we er 3 afsloten in 2025. We werkten in 2025 aan 4 instellingsonderzoeken naar aanleiding van signalen, waarvan 2 herstelonderzoeken. Verder zijn we gestart met een stelselonderzoek over informatievoorziening, in verband met naleving van de wettelijke bepalingen over namen en graden in het hoger onderwijs (WNG). Er zijn daarom minder WNG-onderzoeken afgehandeld dan gebruikelijk in andere jaren.

Tot slot hebben we in 2025 de opzet voor de bestuursgesprekken herzien.

Financieel toezicht

Het financieel toezicht van de inspectie richt zich op de 3 pijlers: (financiële) continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid. In dit kader voeren we verschillende toezichtactiviteiten uit. De belangrijkste onderdelen hiervan zijn:

- **Financiële analyses als onderdeel van bestuursonderzoeken**
  We voerden in 2025 85 analyses van het financieel beheer en de financiële sturing uit bij besturen met een hoog risico in het funderend onderwijs.

- **Onderzoek jaarverslagen**
  De inspectie ziet toe op de naleving van de verplichting voor besturen om tijdig jaarstukken in te dienen. We onderzochten in het funderend onderwijs, mbo en ho 50 jaarverslagen (boekjaar 2024) op mogelijke continuïteitsrisico's. Waar nodig voerden we hierover bestuursgesprekken.

- **Aangepast financieel toezicht**
  Als we als inspectie vaststellen dat de voortgang van het onderwijs op een instelling door financiële problemen in het geding is of dreigt te komen, kunnen we het bestuur onder aangepast financieel continuïteitstoezicht plaatsen. Het bestuur maakt dan een herstelplan, waarbij wij de uitvoering daarvan volgen. 2 besturen werden onder aangepast financieel toezicht geplaatst. Er zijn 3 besturen van de lijst afgegaan waardoor het aantal eind 2025 op 8 stond: 4 besturen in het po, 2 in het vo en 2 in het ho.

- **Behandeling signalen**
  In het funderend onderwijs namen we 15 signalen en voor het mbo en ho 5 signalen over het financieel beheer in behandeling.

- **Rechtmatigheidsonderzoek**
  Hierbij controleren we of instellingen en besturen zich houden aan de (financiële) voorschriften. Er liepen 4 rechtmatigheids-onderzoeken, waarvan 2 zijn afgesloten en 1 nog openstaat uit 2024. Daarnaast analyseerden we van 1400 instellingen de jaarrekeningen van 2024 op rechtmatigheidsaspecten. Hiervoor gebruikten we de controleverklaringen en verslagen van bevindingen van de instellingsaccountants. Waar nodig deden we nader onderzoek, wat kan leiden tot herstel, terugvordering of een schriftelijke waarschuwing aan de instelling.

- **Toezicht op naleving Wet normering topinkomens (WNT)**
  In totaal liepen er 52 zaken, waarvan er 31 uit 2024 of eerder stamden. We handelden 4 van de 52 zaken af.

- **Accountantsreviews**
  Met accountantsreviews beoordelen we de kwaliteit van de accountantscontroles van onderwijsinstellingen. We letten daarbij vooral op de controle van de rechtmatigheid van de bekostiging en de besteding van rijksmiddelen. Daarnaast controleren we de naleving van verantwoordingseisen, zoals opgenomen in de Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Sinds 2023 publiceren we onze oordelen jaarlijks in een openbaar rapport. In totaal voerden we 63 reviews uit over boekjaar 2024. In 6 gevallen beoordeelden we de controle-werkzaamheden van de accountant als ontoereikend. Het ging om 5 verschillende accountantskantoren (bij één kantoor is zowel de controle van de jaarrekening als de bekostigings-controle ontoereikend bevonden), waarvan er 3 voor het eerst actief waren in de onderwijssector. Bij nieuwe toetreders en kantoren met relatief weinig onderwijsopdrachten blijft het op peil krijgen en houden van de specifieke expertise een aandachtspunt. In totaal waren er 34 verschillende accountantskantoren actief voor het boekjaar 2024. Een jaar eerder waren dat er 31.

  In 2025 publiceerden we het stelselrapport Review controles onderwijs 2024 (boekjaar 2023).

Interbestuurlijk toezicht gemeentelijke taken

De inspectie houdt toezicht gericht op gemeentelijke taken die zijn opgenomen in de Wet kinderopvang (Wko), de Wet primair onderwijs (Wpo) en de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo), namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en OCW. Het interbestuurlijk toezicht (IBT) op deze taken voert de inspectie sinds 2023 in samenhang uit. Het IBT richt zich met name op de gemeentelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kinderopvang, het jaarlijkse overleg over het onderwijsachterstandenbeleid (inclusief de taken op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie) en het jaarlijkse overleg over onderwijs aan nieuwkomers.

In 2025 hebben we de overlegvorm de 'lerende dialoog' verder ontwikkeld tot een jaarlijks ambtelijk overleg met elke gemeente. Daarin stimuleren we gemeenten om de uitvoering van de taken te verankeren in een kwaliteitscyclus, met de wettelijke doelen als uitgangspunt. Als een gemeente de taakuitvoering niet voldoende op orde heeft, dan wordt dat besproken en maken we indien nodig verbeterafspraken. De jaarlijkse overlegplicht over het onderwijs aan nieuwkomers is voor het eerst in een groot deel van de gesprekken met de gemeenten meegenomen, wanneer daar aanleiding toe was. Verwante gemeentelijke taken binnen de onderwijswetten (Wpo en Wvo), zoals leerlingenvervoer of onderwijshuisvesting, werden incidenteel geagendeerd.

Toezicht en handhaving kinderopvang-voorschoolse educatie

Met 301 gemeenten bespraken we de uitvoering van het toezicht en de handhaving op de kinderopvang en de voorschoolse educatie. Er is onder meer gesproken over de invulling van het handhavingsbeleid van de gemeenten, het escaleren in de handhaving bij herhaaldelijke tekortkomingen in de kinderopvang, het contact met houders en personele tekorten bij de GGD'en en de gemeenten zelf. Met 24 gemeenten maakten we afspraken over verbeteringen die nodig waren in de uitvoering van de taken. De meeste van deze afspraken hadden te maken met de uitvoering van de handhaving of het handhavingsbeleid van de gemeente. Bij 2 gemeenten was er aanleiding om een onderzoek te doen naar de taakuitvoering.
Daarnaast voerden we ook in regioverband stimulerende gesprekken met gemeenten en de GGD, in de vorm van een bijdrage aan de regionale ambtenarenoverleggen (RAO). Dit deden we in 13 GGD-regio's.

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2025 bespraken we met 301 gemeenten het onderwijsachterstandenbeleid, inclusief de voor- en vroegschoolse educatie (vve). Die gesprekken gingen onder meer over wat gemeenten doen aan het monitoren en evalueren van hun onderwijsachterstandenbeleid, de resultaatafspraken vroegschoolse educatie die gemeenten maken met de schoolbesturen en de procedures voor inschrijving en toelating aan basisscholen. Met 110 van de 301 gesproken gemeenten maakten we vervolgafspraken over verbeteringen die nodig waren in de uitvoering van de taken op het gebied van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en vve. De meeste van die afspraken gingen over het ontbreken van afspraken met de schoolbesturen over de resultaten van vroegschoolse educatie.

Onderwijs aan nieuwkomers

Met 178 gemeenten spraken we over de uitvoering van de gemeentelijke taken rond het onderwijs aan nieuwkomers. Gemeenten moeten hierover jaarlijks overleggen en afspraken maken met de schoolbesturen in het po en vo in hun gemeente. Met 20 gemeenten maakten we afspraken over verbeteringen die nodig waren in de uitvoering van de taken. De meeste van die afspraken waren op het gebied van het overleg en de doorlopende leerlijn voor nieuwkomers.

Samenwerking ketenpartijen

De samenwerking met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben we versterkt om de advisering en ondersteuning van de VNG aan gemeenten en het toezicht van de inspectie beter op elkaar af te kunnen stemmen. Hierdoor kon de inspectie gemeenten waar verbetering nodig was laagdrempelig in contact brengen met de juiste VNG-adviseur. Daarnaast verzorgden de inspectie en VNG in 6 GGD-regio's gezamenlijk een bijdrage voor gemeenten over de uitvoering van het toezicht en de handhaving op de kinderopvang. Na evaluatie is besloten om deze samenwerking te continueren. Ook met GGD GHOR Nederland vindt afstemming plaats over ontwikkelingen en samenwerking binnen het toezicht op de kinderopvang. Met onderzoeks- en adviesbureaus Oberon en Sardes stemmen we het toezicht op gemeenten af op het ondersteuningstraject Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid (GOAB).

Voor het eerst publiceerden we als inspectie een gecombineerd landelijk rapport waarin de thema's van het interbestuurlijk toezicht in samenhang met elkaar zijn opgenomen: het Landelijk Rapport gemeentelijke taakuitvoering kinderopvang-onderwijs 2025.

Advisering over aanvragen nieuwe scholen

Sinds 2021 geldt de wet 'Meer ruimte voor nieuwe scholen'. Deze wet maakt het mogelijk om een school te stichten als er genoeg belangstelling van ouders en leerlingen is. Gemeenten, ouders of schoolbesturen die een nieuwe school willen beginnen en daarvoor bekostiging van de overheid aanvragen, moeten aan wettelijke regels voldoen. De inspectie beoordeelt aanvragen voor deze nieuwe scholen. Zij kijkt of de plannen voldoen aan wettelijke (kwaliteits)eisen. Op basis hiervan geeft de inspectie advies aan de minister. De minister beslist vervolgens of een school van start mag gaan.

Het aantal aanvragen voor nieuwe scholen is de afgelopen jaren vrij stabiel, gemiddeld zijn dat er jaarlijks rond de 35. De aanvragen komen vanuit het hele land en zijn divers, waarbij het in de meeste gevallen om bijzondere scholen gaat.

Er zijn meer aanvragen voor het starten van basisscholen dan voor scholen in het vo. Het aantal initiatieven in het vo nam het afgelopen schooljaar duidelijk toe. Totaal ontving de inspectie 33 aanvragen voor nieuwe scholen, waarvan 14 aanvragen de start of verzelfstandiging van een vo-school betroffen. Dat is een verdubbeling ten opzichte van voorgaande jaren. De inspectie heeft in alle 33 gevallen voor nieuwe po- en vo-scholen een positief advies aan de minister gegeven.

Tabel 2h Aanvragen voor nieuwe scholen (2024–2025)

	po	vo
Verzelfstandigingen	3	2
Nieuwe school	16	12
Totaal	**19**	**14**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op nieuwe scholen

De inspectie voert het eerste jaar na de start van de bekostiging van de school een kwaliteitsonderzoek uit. In het schooljaar 2024-2025 vonden deze onderzoeken dus plaats bij scholen die per 1 augustus 2024 zijn gestart.

De inspectie bezocht 30 scholen, waarvan 6 in het vo en 24 in het po. In het po waren er 7 scholen die het oordeel Zeer zwak of Onvoldoende hebben gekregen, in het vo kreeg 1 school het oordeel Onvoldoende.

Tabel 2i Oordelen nieuwe scholen (2024–2025)

Oordeel	po	vo
Voldoende	17	5
Onvoldoende	6	1
Zeer zwak	1	0
Totaal	**24**	**6**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland

In de bijzondere Nederlandse gemeenten Bonaire, Sint Eustatius en Saba houdt de inspectie toezicht op instellingen voor kinderopvang, po, vo en mbo, op de Expertisecentra Onderwijs Zorg (EOZ's) en op Sociale Kanstrajecten Jongeren (SKJ's).

Toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland

In 2025 hielden we toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang in Caribisch Nederland. Samen met de lokale inspectie op de 3 eilanden onderzochten we tijdens een jaarlijks onderzoek elke locatie voor dagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. In totaal ging het om zo'n 80 bezochte locaties. Waar nodig voerden we een herstelonderzoek uit om na te gaan of de betrokken houders kinderopvang de gemaakte afspraken ook daadwerkelijk hebben opgepakt.

In het voorjaar van 2025 brachten we het rapport Kwaliteit van de kinderopvang op Bonaire, Saba en Sint Eustatius in 2024 uit. We constateerden dat de kwaliteit van de kinderopvang op de locaties op verschillende vlakken is verbeterd. Zo beschikken steeds meer beroepskrachten over het vereiste opleidingsniveau. Ook volgen steeds meer beroepskrachten jaarlijks een kinder-EHBO-training. Daarnaast verbeterde de kwaliteit van het aanbod, het zicht op de ontwikkeling van de kinderen, het pedagogisch-educatief handelen en de samenwerking op verschillende locaties.

Tegelijkertijd moet de kwaliteit van de kinderopvang verder verbeteren. Op veel locaties zijn belangrijke zaken niet op orde. Zo is op ruim een kwart van de locaties niet iedere dag een volwassene aanwezig die gekwalificeerd is om eerste hulp aan kinderen te verlenen. Ook zijn de binnen- en buitenruimtes van de kinderopvanglocaties vaak niet veilig, toegankelijk en passend ingericht. Het pedagogische klimaat bleek op bijna een vijfde van de locaties niet in orde.

Daarnaast werkten we in 2025 aan de voorbereidingen voor het nieuwe onderzoekskader. Dit kader voor het toezicht op de kinderopvang op de BES-eilanden geldt vanaf 1 januari 2026, tegelijk met de invoering van de Wet kinderopvang BES.

Toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en de specifieke voorzieningen

Caribisch Nederland telt 14 scholen voor po (waarvan 1 niet-bekostigde school) en 3 scholen voor vo. Op Bonaire wordt mbo aangeboden door 1 bekostigde instelling en 1 niet-bekostigde instelling. Saba heeft 1 niet-bekostigde erkende hoger onderwijs-instelling met een NVAO-geaccrediteerde medische opleiding.

De inspectie beoordeelt het onderwijs in Caribisch Nederland zoveel mogelijk aan de hand van de onderzoekskaders die ook in Europees Nederland gelden, maar houdt wel rekening met verschillen in wet- en regelgeving en de specifieke context.

Op alle 3 eilanden vonden kwaliteitsonderzoeken en herstel-onderzoeken op schoolniveau plaats: 7 onderzoeken in het po, 1 expertisecentrum onderwijszorg en 5 onderzoeken in het vo/mbo. Bij de overige scholen, opleidingen en expertisecentra onderwijszorg zijn voortgangsgesprekken gevoerd. Op alle 3 eilanden is vervolgtoezicht op bestuursniveau uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de onderzoeksactiviteiten in 2024. Daarnaast zijn in het po 2 nieuwe besturen onderzocht.

In 2025 voldeden 2 scholen in het po in Caribisch Nederland niet aan de basiskwaliteit. In het vo/mbo geldt dit ook voor 2 scholen, waarvan 1 school al over een langere periode onvoldoende kwaliteit laat zien. Op alle overige scholen is de kwaliteit van het onderwijs als voldoende beoordeeld. Alle onderzochte besturen hebben herstelopdrachten gekregen op onderdelen waarop zij niet aan de wet voldoen. 1 bestuur kreeg een aanwijzing van het ministerie van OCW en 1 bestuur staat onder aangepast financieel toezicht. De scholen en besturen die onvoldoende kwaliteit laten zien, staan onder verscherpt toezicht.

De eilanden hebben te maken met een toename van leerlingen uit de regio die de voertaal op school en op het eiland (Engels, Papiaments, Nederlands) niet spreken. De kleinschaligheid van de eilanden en de uitvoering van inclusief onderwijs brengen daarnaast met zich mee dat er binnen een groep of klas grote niveauverschillen en (extra) ondersteuningsbehoeften bestaan.

De resultaten van de (herstel)onderzoeken op bestuursniveau laten zien dat er grote uitdagingen liggen voor het intern toezicht, het financieel beheer en de sturing op kwaliteit.

Toezicht op Nederlands onderwijs in het buitenland

De inspectie houdt toezicht op Nederlandse scholen in het buitenland die in aanmerking komen voor overheidsondersteuning via de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB). Het gaat om ruim 150 leslocaties voor Nederlandse taal en cultuur (Ntc-scholen), 16 dagscholen en 11 instellingen die afstandsonderwijs verzorgen. Ruim 13.000 leerlingen in meer dan 80 landen maken gebruik van dit (primair en voortgezet) onderwijs.

Voor 2025 stonden er 69 onderzoeken gepland. We voerden er 55 uit, waarvan 52 op locatie plaatsvonden en 3 online. 14 onderzoeken gingen niet door, bijvoorbeeld omdat de scholen gedurende het jaar niet meer in aanmerking kwamen voor ondersteuning via Stichting NOB of omdat ze fuseerden.

Van de 55 onderzoeken die we deden, vonden er 30 plaats bij Ntc-scholen voor po en 19 bij Ntc-scholen voor vo. In het vo ging het in de meeste gevallen om kleine afdelingen, gekoppeld aan Ntc-scholen voor po. Daarnaast bezochten we 3 dagscholen voor po en 3 dagscholen voor vo. Van de onderzochte scholen kregen er 31 één of meer herstelopdrachten. Van deze scholen kregen er 3 de waardering Onvoldoende. 1 van deze 3 scholen kreeg deze waardering voor de tweede opeenvolgende keer. De overige scholen kregen het oordeel Voldoende.

Vertrouwensinspecteurs

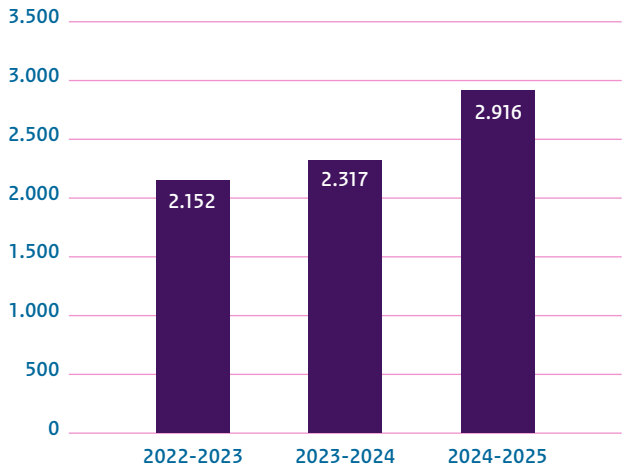
De vertrouwensinspecteurs van de Inspectie van het Onderwijs behandelen meldingen over seksuele intimidatie, seksueel misbruik, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering binnen het onderwijs en de kinderopvang. Als er een mogelijk vermoeden is van seksueel misbruik (en in de kinderopvang ook van mishandeling) geldt in een aantal gevallen de meld-, overleg- en aangifteplicht.

De meld-, overleg- en aangifteplicht in het onderwijs geldt op dit moment alleen voor seksuele misdrijven waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is en het slachtoffer een minderjarige of wilsonbekwame leerling. Er is een wetsvoorstel in voorbereiding (Wet vrij en veilig onderwijs), waarbij onderdeel is om de meld- en overlegplicht voor besturen van onderwijsorganisaties ook te laten gelden voor seksueel misbruik en seksuele intimidatie bij meerderjarige leerlingen/studenten. Het gaat dan om alle gevallen van een seksueel misdrijf, waarbij de beklaagde een met taken belast persoon is en waar een afhankelijkheidsrelatie met een student of leerling aan de orde is. De onverwijlde meld- en overlegplicht gaat daarmee ook gelden voor het volledige mbo en ho, maar de aangifteplicht naar verwachting niet.

Onderwijs

In schooljaar 2024–2025 zijn er 2.916 nieuwe dossiers binnengekomen bij het meldpunt van de vertrouwensinspectie. Vorig schooljaar telde de vertrouwensinspectie nog 2.317 dossiers. De toename is zichtbaar in alle categorieën, met uitzondering van de categorie radicalisering. In die categorie zijn er juist minder dossiers. De vertrouwensinspecteurs voegen meldingen van verschillende melders over dezelfde casus bij een onderwijsinstelling samen tot 1 dossier.

Figuur 2a Aantallen dossiers bij vertrouwensinspecteurs (2022–2025)

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

De toename van het aantal dossiers blijkt nog eens extra door het aantal unieke meldingen per maand: 4.040 totaal in 2024-2025 tegenover 3.657 in 2023–2024, dus 383 meer.

In 1.536 dossiers ging het om psychisch geweld, in 715 dossiers om fysiek geweld, in 320 dossiers om seksuele intimidatie en in 178 dossiers om seksueel misbruik. 152 dossiers gingen over discriminatie en 11 over radicalisering. Daarnaast zijn er in dit schooljaar 11 dossiers aangelegd waarin de melder niet wilde aangeven welke instelling/sector het betrof.

In 2025 brachten we 2 rapporten uit: Dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs 2023–2024 en Dossiers vertrouwensinspecteurs in het onderwijs 2024–2025.

Kinderopvang

We rapporteren per kalenderjaar aan het ministerie van SZW over de dossiers vanuit de kinderopvang. In mei 2025 boden we de minister van SZW de Dossiers vertrouwensinspecteurs kinderopvang 2022–2024 aan. De minister van SZW deelde deze vervolgens met de Tweede Kamer. De dossiers die we in 2025 registreerden, bieden we in 2026 aan de minister van SZW aan.

Stelselonderzoek

Naast De Staat van het Onderwijs 2025 bracht de inspectie een aantal rapporten van stelselonderzoek en andere publicaties uit.
Deze zijn in de onderstaande tabel opgenomen. De hyperlinks in de titels verwijzen naar de rapporten op onze website.

Tabel 2j Overzicht rapporten van stelselonderzoek en andere publicaties (2025)

Datum publicatie	Publicatie	Sector(en)	Titel
5 februari 2025	Rapport	po	Waarom kiezen oprichters, ouders en leerkrachten voor het niet-bekostigd onderwijs? – Themaonderzoek naar de beweegredenen van oprichters, ouders en leerkrachten
20 februari 2025	Rapport	ho	Hbo'ers gelijkgeschakeld? – Een onderzoek naar de (on)toegankelijkheid van wo-masters voor hbo-bachelor gediplomeerden
21 februari 2025	Rapport	ho	Engelstalige universitaire bacheloropleidingen – Een casestudy naar redenen voor Engelstalig onderwijs
7 maart 2025	Rapport	mbo	Bevindingen onderwijskwaliteit van mbo-zorgopleidingen bij niet-bekostigde onderwijsinstellingen
26 mei 2025	Kort rapport	Funderend onderwijs	Samenwerking regulier en speciaal onderwijs – Inclusiever onderwijs in de praktijk
27 mei 2025	Rapport	Funderend onderwijs	(Sociale) veiligheid: meer (sociale) veiligheid betekent meer in gesprek; óók met de leerling
3 juli 2025	Rapport	po	Curriculumbewustzijn in het primair onderwijs
11 juli 2025	Kort rapport	vo	Stages in het voortgezet onderwijs onder de loep
30 juli 2025	Kort rapport	ho	Zorgopleidingen in het hoger onderwijs
1 september 2025	Rapport	Funderend onderwijs	Internationale toezichtscan – Inclusief Onderwijs in ontwikkeling: Inspiratie uit 6 voorloperlanden voor Nederland
9 september 2025	Rapport	ho	Inventarisatie curricula voltijdroutes naar het leraarschap primair onderwijs
18 september 2025	Rapport	mbo, ho	Zij-instroom in het beroep van docent in het mbo
25 september 2025	Rapport	ho	Verder vooruit: Examencommissies in een veranderend hoger onderwijs
29 september 2025	Kort rapport	Alle sectoren	Monitor digitale weerbaarheid en veiligheid
3 december 2025	Kort rapport	po	Experiment ruimte in onderwijstijd
15 december 2025	Kort rapport	ho	Associate degree-opleidingen 2020–2024

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Peil.onderwijs

Onder de naam Peil.onderwijs voert de inspectie regie op de uitvoering van periodieke peilingsonderzoeken in het po, het (v)so, het vo en het mbo. In 2025 brachten we 4 rapporten uit, te vinden in de onderstaande tabel:

Tabel 2k Overzicht van periodieke peilonderzoeken (Peil.onderwijs) (2025)

Datum	Publicatie	Sector(en)	Titel
16 april 2025	Rapport	po, so	Peil.Taal en rekenen einde bo, sbo en so
15 mei 2025	Rapport	po	Peil.Mens en maatschappij einde basisonderwijs 2022–2023
20 november 2025	Rapport	vo	Peil.Schrijfvaardigheid einde tweede leerjaar voortgezet onderwijs 2023–2024
4 december 2025	Rapport	po, so	Peil.Mondelinge taalvaardigheid einde basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs 2023–2024

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

3

Dialoog, informatie en samenwerking

Als inspectie staan we in contact met het onderwijsveld, en breder: met de samenleving. We streven daarbij naar transparantie, toegankelijkheid en duidelijke communicatie. We behandelen jaarlijks zo'n 20.000 meldingen, signalen en vragen. Om onze rol goed te kunnen vervullen, werken we samen met andere rijksinspecties in de Inspectieraad en in het Toezicht Sociaal Domein. Internationaal werken we samen met vooral de Europese onderwijsinspecties. Ook met de wetenschap werken we op een aantal belangrijke thema's samen om ons toezicht te verbeteren. Onze Raad van Advies dacht ook in 2025 mee over actuele thema's in ons toezicht.

Communicatie

Door goed aan te sluiten op de behoeften van burgers en onderwijsinstellingen willen we onze publieke dienstverlening steeds verder verbeteren. We werken voortdurend aan duidelijke communicatie voor iedereen en investeren daarom in nieuwe en bestaande communicatiemiddelen.

Duidelijke communicatie voor iedereen

We werken als inspectie aan communicatie die voor iedereen te begrijpen is. Zo vergroten we de transparantie en toegankelijkheid van onze informatie. In samenwerking met leerlingen, studenten, ouders en onderwijsprofessionals verbeteren we voortdurend onze communicatiemiddelen en webteksten. Mede daarom zijn er 3 ingangen gemaakt op de website: 1 voor ouders en verzorgers, 1 voor leerlingen en studenten en 1 voor onderwijsprofessionals. De informatie achter deze ingangen is afgestemd op de behoeften van de specifieke doelgroepen. Ook is de website zelf vernieuwd: de structuur is aangepakt en de inhoud is flink opgeschoond.

In samenwerking met leerlingen, studenten, ouders en onderwijsprofessionals verbeteren we voortdurend onze communicatiemiddelen en webteksten

Het Internet Schooldossier is het klantportaal waar scholen en besturen documenten bij de inspectie kunnen aanleveren, meldingen kunnen doen en vragenlijsten kunnen invullen. Sinds 2025 zijn de mogelijkheden uitgebreid om processen en documenten via dit portaal uit te wisselen. Zo beperken we het mailverkeer en verloopt de uitwisseling veiliger en overzichtelijker.

Onze bevindingen delen: sociale media, website en nieuwsbrieven

Onderdeel van de opdracht die we als inspectie hebben is om onze inhoudelijke boodschappen onder de aandacht te brengen bij de juiste doelgroepen. Ook daarvoor zetten we onze communicatiemiddelenmix in. Zo delen wij onze bevindingen via podcasts en webinars. Dit jaar publiceerden we 2 podcasts:

- Particulier onderwijs: in gesprek met een ouder, oprichter en inspecteur (juni 2025, 813 luisteraars)
- Samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs (september 2025, 1.047 luisteraars).

Verder hielden we in 2025 2 live-webinars en 15 centraal-georganiseerde fysieke bijeenkomsten voor onderwijs-professionals. Met de webinars bereikten we gemiddeld steeds zo'n 700 deelnemers, gemiddeld 780 deelnemers namen deel aan fysieke bijeenkomsten. Het totale bereik was dus ongeveer 13.100 onderwijsprofessionals. Uit evaluaties blijkt dat 80% van de deelnemers het webinar interessant en relevant vond; zij gaven een waardering van gemiddeld een 7,5. De deelnemers aan fysieke bijeenkomsten gaven in de evaluaties aan zich beter geïnformeerd te voelen. Een groot deel van de kennis konden zij direct toepassen in de onderwijspraktijk.

Sociale media: LinkedIn

Via LinkedIn hebben we onze kennis en inzichten gedeeld met onderwijsprofessionals. Dat is onze primaire doelgroep op dat medium. Een van de stappen die we hebben gezet is een verdere professionaliseringslag van de visuele componenten, zoals infographics van de Staat van het Onderwijs 2025. Sinds 2025 hebben we regelmatig artikelen geplaatst op LinkedIn. Daarnaast hebben we meer gebruikgemaakt van video en audio. Sinds november 2025 publiceren we de LinkedIn-nieuwsbrief *Schoolvoorbeelden*. 34.802 mensen hebben zich geabonneerd op deze nieuwsbrief, dit is meer dan een derde van het aantal volgers (94.338 volgers).

Sinds november 2025 publiceren we de LinkedIn-nieuwsbrief Schoolvoorbeelden

Al deze vernieuwingen hebben zich vertaald in een stijging van 15% in het aantal volgers ten opzichte van vorig jaar. Eind 2025 waren dit er 91.200, een jaar eerder 79.600. Met het aantal volgers is ook de interactie gestegen. In 2025 hadden we een interactieratio van 14,78% op LinkedIn, dat zijn ruim 298.000 interacties met gebruikers op LinkedIn.

Deze posts hadden het grootste bereik:

- **Bijstelling onderzoekskaders** (31 juli): bereik: 37.800, impressies: 63.700
- **Reflectiewijzer rekenen-wiskunde** in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs (6 maart): bereik: 34.900, impressies: 56.200
- **Interview van inspecteur Manon de Haas** door vakblad Het Jonge Kind over haar ervaringen als onderzoeksleider van het rapport Kwaliteit van de vroegschoolse educatie (11 maart): bereik: 29.900, impressies: 45.700

Bereik nieuwsbrieven en bezoekcijfers website

Onze sociale media leiden altijd naar berichten op de website. Verder brengen we 4 keer per jaar een nieuwsbrief uit per onderwijssector (ho, mbo, vo, po, so en samenwerkingsverbanden). Deze nieuwsbrieven hebben in totaal een bereik van ruim 31.000 adressen. Ook hier leiden de verschillende berichten steeds naar de website.

We zien een lichte daling in het websitebezoek. Met een totaal aantal bezoekers van 779.713 is dit een daling van 8,7% ten opzichte van de 854.140 bezoekers in 2024. De meest bezochte pagina blijft de homepage, met 234.226 weergaven. Daarbij is wel sprake van een daling ten opzichte van 2024 (257.301 weergaven). Dit zou kunnen betekenen dat bezoekers vaker via andere wegen (bijvoorbeeld Google of LinkedIn) direct op dieperliggende pagina's uitkomen. De meest bezochte inhoudelijke pagina is dit jaar de pagina over het Internet Schooldossier. Met 68.338 weergaven betekent dit een stijging van 6,6% (64.109 weergaven in 2024). Ook de pagina over onze Onderzoekskaders blijft goed bezocht, al is hier juist sprake van een daling van 4,5% (in 2025 in totaal 65.106 weergaven, in 2024 waren het er 68.154). Het meest gedownloade document is de schoolweging (22.818 unieke downloads). Met 16.118 unieke downloads laat De Staat van het Onderwijs 2025 een stijging van 21,3% zien ten opzichte van vorig jaar. Opvallend is ook een nieuwe trend: bezoekers die via AI-toepassingen – met name ChatGPT – op onze website terechtkomen. In de laatste 3 maanden van 2025 bedraagt dit aandeel 3,1%.

Activiteiten in het kader van OCW Open

Om te voorkomen dat overheidsbeleid opnieuw leidt tot ernstig onrecht, zoals bij de toeslagenaffaire het geval was, is een breed pakket aan maatregelen genomen. Alle ministeries werken aan het herstellen van het vertrouwen van burgers in de overheid. In dat kader is het ministerie van OCW in 2021 gestart met het programma OCW Open. Onderdeel van dit programma is de werkagenda Werk aan Uitvoering. De werkagenda is gericht op het verbeteren van de dienstverlening aan burgers en instellingen. Voor deze activiteiten is financiering beschikbaar tot en met 2032.

Binnen dit kader werkt de inspectie aan de volgende meerjarige projecten:

- Het vernieuwen van het klantportaal (Internet Schooldossier);
- Het verbeteren van het ophalen van meldingen en signalen van moeilijk bereikbare (meestal kwetsbare) doelgroepen;
- Het verder ontwikkelen van een herkenbare en communicatieve organisatie;
- Het toegankelijker en begrijpelijker maken van de website www.onderwijsinspectie.nl.

Bereikbaarheid voor vragen en signalen

De afdeling Klantcontact van de inspectie ontving en behandelde 10.598 meldingen. Daarnaast handelde zij 9.778 telefoongesprekken af. In totaal gaat het om 20.376 meldingen, waarvan er 18.376 werden geregistreerd. Het totale aantal meldingen komt overeen met dat van 2024. De registratiegraad is echter gestegen van 80% naar 90%.

Ongeveer 34% (6.317) van de 18.376 geregistreerde meldingen betrof een signaal over een school, instelling of bestuur. Dit percentage ligt iets lager dan vorig jaar, maar het absolute aantal is gestegen. Bij de overige 66% van de meldingen ging het onder meer om een informatieverzoek, terugbelverzoek of een korte registratie van een telefoongesprek.

Van de signalen was 60% afkomstig van ouders. Daarnaast werden er signalen ingediend door onder andere leerlingen of studenten (8%) en docenten (4%). De meeste signalen gingen over de sectoren po (47%) en vo (28%).

35% van de signalen ging over veiligheid

Net als in voorgaande jaren was veiligheid het meest voorkomende onderwerp van de signalen: dit onderwerp kwam in 35% van de signalen naar voren. Verder zagen we veel signalen over extra ondersteuning binnen het passend onderwijs, lesuitval, de bekwaamheid van personeel en de communicatie tussen ouders en school.

Tabel 3a Overzicht van aantal signalen per sector (2025)

Sector	Aantal signalen
po	2.982
(v)so	420
vo	1.768
mbo	362
ho	418
overig	367
Totaal	**6317**

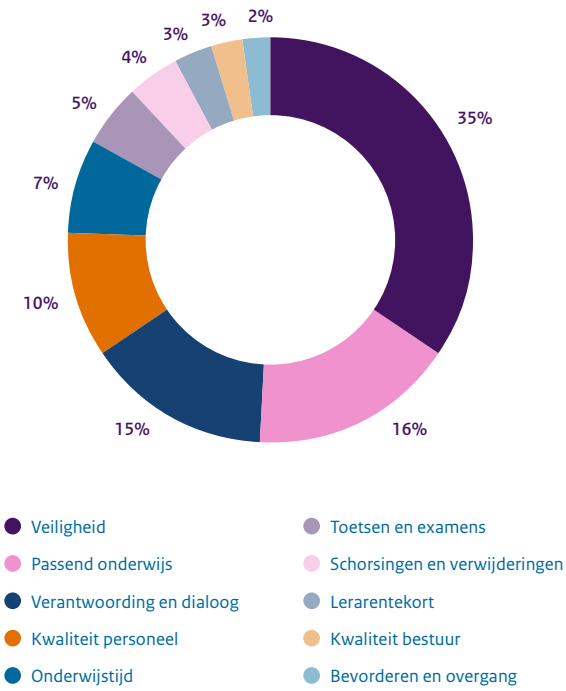
Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Tabel 3b Overzicht van aantal signalen per onderwerp (2025)

Onderwerp	Aantal signalen
Veiligheid	2.476
Passend onderwijs	1.181
Verantwoording en dialoog	1.049
Kwaliteit personeel	717
Onderwijstijd	532
Toetsen en examens	353
Schorsingen en verwijderingen	305
Lerarentekort	217
Kwaliteit bestuur	183
Bevorderen en overgang	148

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Figuur 3b Overzicht van aantal signalen per onderwerp (2025)

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Signalen kunnen (mede) aanleiding zijn voor onderzoek, bijvoorbeeld voor stelseltoezicht of voor een risico-kwaliteitsonderzoek op een school of instelling.

De Inspectieraad

Als inspectie werken we met de andere rijksinspecties samen in de Inspectieraad. Deze Raad bevordert dat rijksinspecties hun toezicht uitoefenen in overeenstemming met de principes van goed toezicht: onafhankelijk, professioneel, transparant, selectief, slagvaardig en samenwerkend. De Inspectieraad heeft een dagelijks bestuur, waarvan Alida Oppers, inspecteur-generaal van het Onderwijs, sinds juni 2022 voorzitter is.

In 2025 besteedde de Inspectieraad weer veel aandacht aan het wetsvoorstel voor de Kaderwet rijksinspecties. Deze wet moet de onafhankelijkheid van het inspectietoezicht beter gaan borgen. In 2025 vond hiervoor de internetconsultatie plaats. De Inspectieraad toonde zich verheugd dat er nu een voorstel ligt om de onafhankelijkheid van de inspecties wettelijk vast te leggen en daarmee ook te verstevigen. Tegelijkertijd gaf de Raad aan dat het totale pakket (nog) niet de gewenste balans biedt tussen enerzijds de wettelijke waarborgen voor de onafhankelijke positie en taakuitvoering van inspecties en anderzijds de ministeriële verantwoordelijkheid voor het toezicht. De belangrijkste oorzaak van deze disbalans zit voor de Inspectieraad in de ruimte voor directe inhoudelijke interventies op het werkprogramma van de inspecties. Daarnaast voerde de Inspectieraad een uitvoeringstoets op het wetsvoorstel uit. Ook daaruit kwam naar voren dat voor een goede taakuitoefening de waarborgen voor onafhankelijkheid in het wetsvoorstel onvoldoende zijn. Tegelijkertijd gaf de Inspectieraad aan het wetsvoorstel wel uitvoerbaar te vinden.

Voor de zevende keer organiseerde de Inspectieraad het Toezichtfestival. Dat was deze keer met 750 bezoekers groter dan in eerdere jaren. Het thema was ‘Stap naar voren. Impact op de toekomst’. Ook de markttoezichthouders deden deze keer mee. Zij willen samen met de rijksinspecties verder groeien als volwassen ‘community’ van toezichthouders. Onderwerp van bespreking was ook het betrekken van jongeren bij het toezicht. Vanaf 2024 is er een samenwerking op dit punt met de nationale jeugdraad (NJR).

In de periode van de kabinetsformatie stuurde de Inspectieraad samen met het Netwerk Publieke Dienstverleners (NPD) een brief aan informateur Van Haersma Buma. Daarin stelden Inspectieraad en NPD onder meer een jaarlijkse vereenvoudigingswet voor. Ook riepen zij de politiek op werk te maken van uitvoerbaar en handhaafbaar beleid om zo de dienstverlening en het toezicht te verbeteren. Daarbij zou het volgens hen goed zijn als publieke dienstverleners en publieke toezichthouders vanaf het begin meedenken.

Toezicht Sociaal Domein

De inspectie vormt met 3 andere rijksinspecties – de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Nederlandse Arbeidsinspectie – het samenwerkingsverband Toezicht Sociaal Domein (TSD). Dit samenwerkingsverband richt zich op maatschappelijke problematiek binnen het sociaal domein: onderwijs, jeugd, zorg en welzijn, veiligheid, werk en inkomen. Daarbij gaat de aandacht uit naar vraagstukken die de domeinen van deze inspecties overstijgen.

De TSD heeft diverse toezichtonderzoeken afgerond en producten opgeleverd, waaronder:

- Samenwerking bij het voorkomen van online jeugdcriminaliteit: daarin heeft TSD geconstateerd dat samenwerking tussen onder meer scholen, politie en gemeenten beter kan en dat bij veel partijen nog onvoldoende kennis over het onderwerp is;
- Zorg en ondersteuning aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv’ers): daarin keek TSD (lokaal) hoe de betrokken organisaties samenwerken om onderwijs te organiseren en participatie te stimuleren;
- Klem in het systeem: onderzoek naar zorg en ondersteuning aan mensen met verward of onbegrepen gedrag.

Internationale samenwerking

De inspectie wisselt kennis uit met andere Europese onderwijsinspecties. De inspectie is lid van de Standing International Conference of Inspectorates (SICI). De langs deze weg opgedane kennis gebruiken we als inspectie om ons onderwijstoezicht te verbeteren. In november 2025 organiseerden we de jaarlijkse 'SICI General Assembly' in Den Haag, waarbij ruim veertig onderwijstoezichthouders ervaringen uitwisselden.

> *We organiseerden de jaarlijkse 'SICI General Assembly' in Den Haag, waarbij ruim veertig onderwijstoezicht-houders ervaringen uitwisselden*

In 2025 vonden verschillende internationale samenwerkingen en onderzoeken plaats. Zo legden we als inspectie een werkbezoek aan de onderwijsinspectie in Wales af (Estyn) om te leren over de transitie naar een meer stimulerende en ondersteunende vorm van toezicht. Ook verkenden we het beleid en toezicht in landen die al (vrijwel) volledig inclusief onderwijs bieden.

Samenwerking met de wetenschap

De inspectie werkt samen met wetenschappers en onderwijsprofessionals aan wetenschappelijk onderzoek naar onderwijs en toezicht. Deze samenwerkingen geven inzicht in urgente opgaven in het onderwijs en dragen bij aan de wetenschappelijke onderbouwing van het toezicht. In 2025 is de 2e editie van het congres Werken met Wetenschap georganiseerd, waar samenwerkingspartners hun onderzoek aan inspectiemedewerkers presenteerden.

> *De wetenschappelijke samenwerkingen geven inzicht in urgente opgaven in het onderwijs en dragen bij aan de wetenschappelijke onderbouwing van het toezicht*

- Met de **Universiteit Maastricht** werken we al langer samen aan onderzoeken rondom het thema 'basisvaardigheden'. In 2025 resulteerde dit in een promotieonderzoek gericht op het verdiepen van onze kennis over verschillen in basisvaardigheden in het basisonderwijs. Ook werkten we samen aan een onderzoek dat als doel heeft beter inzicht te krijgen in mechanismen achter kansenongelijkheid onder nieuwkomers en leerlingen met een migratieachtergrond. De resultaten daarvan worden in 2026 verwacht.
- Met de **Universiteit Twente** werken we samen aan een meerjarig onderzoek op het gebied van leskwaliteit van startende leraren in het basisonderwijs. De resultaten daarvan worden in 2027 verwacht.
- Een onderzoek van de **Universiteit van Amsterdam** richtte zich op de ontwikkeling van een computermodel om de mechanismen achter segregatie in het onderwijs beter te begrijpen, het COMPASS project. De resultaten van dit promotieonderzoek zijn inmiddels gepubliceerd en besproken met het werkveld. We zetten ook de samenwerking gericht op (toezicht op) sociale kwaliteit voort. In het afgelopen jaar stond het meten van burgerschapscompetenties en de rol van deze gegevens voor het toezicht van de inspectie centraal.
- De samenwerking met de **Rijksuniversiteit Groningen** startte in 2023 en richtte zich eerder op het in kaart brengen van de effecten van verschillende vormen van inclusief onderwijs op leerlingen met extra ondersteuningsbehoeftes. In 2025 is dit onderzoek voortgezet met een literatuurstudie naar een inclusieve onderwijssetting, het effect op en de ervaring van klasgenoten. De resultaten zijn inmiddels gepubliceerd.
- Ook zetten we de samenwerking met de **Erasmus Universiteit Rotterdam** voort. Met dit onderzoek krijgen we meer inzicht in de effecten van het inspectietoezicht. In 2025 is onder meer een kort rapport verschenen over de effecten van toezicht op scholen in het basisonderwijs tussen 2010–2017.

- Met de **Universiteit Utrecht** werken we samen op het thema kansengelijkheid in het ho. In 2025 is een promotieonderzoek gestart naar de wijze waarop flexibiliteit in het onderwijssysteem bijdraagt aan de ongelijkheid.

- Ook werkten we samen met de **Hogeschool Arnhem Nijmegen**, rond het thema collectief professionaliseren. De resultaten van de uitvraag onder scholen en opleidingen in het po, vo en mbo worden in de loop van 2026 verwacht.

- Het onderzoek van de **Radboud Universiteit** naar het curriculum van lerarenopleidingen voor het po heeft in 2025 geresulteerd in een publicatie.

Tot slot zijn er in 2025 enkele verkenningen gestart die in 2026 en verder tot samenwerking met academische partners leiden. Deze richten zich op de thema's *toezicht op volwasseneneducatie* en *digitalisering*.

Raad van Advies

De inspectie heeft een Raad van Advies (RvA). In de Wet op het onderwijstoezicht staat dat deze RvA de taak heeft om de inspectie bij te staan in de waarborging van een zorgvuldige en professionele uitoefening van het toezicht. De RvA adviseert de inspecteur-generaal gevraagd en ongevraagd over de kwaliteit van de uitoefening van het toezicht, met bijzondere aandacht voor de onderzoekskaders en een verantwoorde taakuitoefening.

In 2025 bestond de RvA uit:
- **Ismail Aghzanay** – leraar, spreker, dagvoorzitter en auteur
- **Perry den Brok** – hoogleraar Educatie- en Leerwetenschappen aan de Wageningen University & Research
- **Monique Volman** – hoogleraar Onderwijskunde aan de Universiteit van Amsterdam
- **Femke de Vries** (vanaf 1 juni 2025) – Boardroom Advisor en daarvoor hoogleraar Toezicht aan de Rijksuniversiteit Groningen

De RvA vergaderde in 2025 viermaal met de inspectieleiding. Aan de orde kwamen onder meer de ontwikkeling van het toezicht van de inspectie, de aandacht van media en politiek voor dat toezicht, de peer review naar de rol en werkwijze van de inspectie, de programmering van het stelseltoezicht en de agenderende en activerende werking van de jaarlijkse Staat van het Onderwijs, en tot slot de rol van de inspectie als het gaat om burgerschap.

In het gesprek over de Staat van het Onderwijs 2025 suggereerde de RvA onder meer na te denken over het meer kwantificeren van de maatschappelijke kosten van wat er niet goed gaat in het onderwijs, zodat je het maatschappelijk krachtenveld, bijvoorbeeld het bedrijfsleven, nadrukkelijker bij de problemen betrekt. Bij de ontwikkeling van het toezicht en een onderwerp als het bezoeken van meer scholen werd gesproken over het 'voelbaar aanwezig' zijn van de inspectie. Dat kan op verschillende manieren: van het doen van jaarlijkse steekproeven tot het publiceren van rankings. Afgezien van de gekozen vormen gaat het er volgens de RvA om dat 'gevoeld' wordt dat je als school of bestuur door de inspectie kunt worden aangesproken. Onaangekondigde bezoeken die de inspectie vanaf najaar 2025 meer is gaan doen, kunnen hierin een rol spelen, al is de effectiviteit daarvan nog niet bewezen.

4

Kwaliteitszorg, verantwoording en draagvlak

We willen dat ons toezicht effectief is. Daarbij vinden we draagvlak voor ons toezicht belangrijk. Daarover hebben we geregeld overleg met het georganiseerde onderwijsveld. De uitkomst van het jaarlijkse tussentijdse onderzoek in het kader van de ISO-certificering had een positieve uitkomst. Positieve aandacht kregen onze verbetercultuur en de verbeteringen in de Planning & Control-cyclus.

Draagvlak voor ontwikkeling toezicht

Ook in 2025 overlegde de inspectie in maart, mei en oktober met De Ringen, dit zijn de vertegenwoordigers van organisaties uit het onderwijsveld. In deze overleggen kwamen vooral wijzigingen in het toezicht aan de orde, zoals de jaarlijkse actualisatie van de onderzoekskaders. Ook de programmering van het stelselonderzoek was onderwerp van gesprek. We willen met ons toezicht zo goed mogelijk aansluiten bij breed gedragen opvattingen over de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs en de rol van de inspectie in de beoordeling daarvan.

> *We willen met ons toezicht zo goed mogelijk aansluiten bij breed gedragen opvattingen over de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs en de rol van de inspectie in de beoordeling daarvan*

Een pilot met een nieuw informeel gedeelte van de Ringenoverleggen werd afgerond. Na evaluatie van de pilot is besloten de toevoeging van het informeel deel voort te zetten. Tijdens dit informele deel kwamen (de ontwikkeling van) het onderzoekskader 2027 en de uitkomsten van het reputatieonderzoek aan de orde.

Dit reputatieonderzoek betrof een onderzoek dat in het voorjaar 2025 is uitgevoerd door een extern bureau, in opdracht van de inspectie. Hiervoor zijn door de onderzoekers gesprekken gevoerd met 27 strategische stakeholders van de inspectie. Ook hebben meer dan 800 personen (studenten, ouders, leraren, schoolleiders, bestuurders en medewerkers van gemeenten) een vragenlijst ingevuld. Uit het onderzoek bleek dat het vertrouwen in de inspectie groot is. Tegelijk bleek dat er verschillende verwachtingen leven ten aanzien van de inspectie. Ouders en studenten zien de inspectie graag in haar controlerende rol, terwijl bestuurders en schoolleiders een meer adviserende rol zien voor de inspectie, op basis van haar deskundigheid en informatie uit stelseltoezicht.

Certificering ISO 9001:2015-norm

Als toezichthouder hechten we veel waarde aan een kritische blik op ons eigen werk. Daarom laten we ons regelmatig beoordelen door een onafhankelijke organisatie, EIK Certificering. Deze toetst ons aan de norm voor kwaliteitsmanagement (ISO 9001:2015). In 2025 hebben wij na een hercertificatieaudit opnieuw het certificaat behaald. Het definitieve rapport van dit onderzoek bevestigt dat wij nog altijd volledig en zonder afwijkingen voldoen aan de norm.

De auditoren spraken hun waardering uit voor het samen leren binnen de organisatie en de zichtbaarheid daarvan op de werkvloer. Ook de verbeteringen die we hebben aangebracht in onze Planning & Control-cyclus komen in de rapportage expliciet naar voren. Daarnaast benoemden de auditoren als mogelijkheden ter verbetering: duidelijkere communicatie over het waarom van veranderingen, het eventueel inzetten van een externe blik bij herijking van functieprofielen, het verduidelijken van doorgroeimogelijkheden en het versterken van de regierol richting leveranciers.

Evaluatie van ons toezicht

Met het programma Evaluatie van het toezicht brengt de inspectie in kaart wat er goed gaat en wat er beter kan in het toezicht. We kijken hierbij zowel naar de kwaliteit van de uitvoering van het toezicht als naar de mate waarin ons toezicht leidt tot betere naleving en beter onderwijs. De uitkomsten van de onderzoeken gebruiken we bij de verdere ontwikkeling van ons toezicht en de bijstelling van onze onderzoekskaders.

De uitkomsten van de evaluatieonderzoeken gebruiken we bij de verdere ontwikkeling van ons toezicht

Betrouwbaarheid inspecteursoordelen

In 2025 is het vignetonderzoek naar de betrouwbaarheid van de inspecteursoordelen afgerond. Dit onderzoek geeft ons inzicht in de vraag in hoeverre inspecteurs dezelfde situaties in po, vo, (v)so en mbo op een gelijke manier beoordelen. Er bestaat geen eenduidige norm voor een voldoende mate van overeenstemming, waardoor het lastig is om aan te geven of de mate van overeenstemming hoog of laag is. Wél blijkt uit een vergelijking met studies naar de betrouwbaarheid van oordelen bij andere inspecties dat de vastgestelde mate van overeenstemming in het po, (v)so, vo en mbo in lijn is met die van andere onderzoeken naar de betrouwbaarheid van oordelen. Als verklaring voor verschillende oordelen op de standaarden gaven inspecteurs het vaakst aan dat zij elementen uit het afwegingskader verschillend wogen, of deze elementen anders interpreteerden. Het onderzoek in 2025 is een nulmeting. Door het onderzoek over enkele jaren te herhalen houden we zicht op de betrouwbaarheid van inspecteursoordelen.

Tevredenheidsonderzoek

Na elk inspectiebezoek vragen we ieder bestuur, samenwerkingsverband en iedere school of instelling hoe ze het bezoek hebben ervaren, hoeveel inspanning het kostte en wat ze eraan hebben gehad. In 2025 leidde dit tot het rapport 'Tevredenheid over inspectiebezoeken'. Besturen, scholen, instellingen en samenwerkingsverbanden zijn overwegend positief over de inspectiebezoeken tussen 2021 en 2025. De gemiddelde rapportcijfers liggen tussen de 7,2 en 8, afhankelijk van het type onderzoek en de sector. In enkele gevallen zien we in de toelichting aandachtspunten. Bijvoorbeeld waar het gaat om de beschikbare voorbereidingstijd, meer duidelijkheid over wat we verwachten met betrekking tot het curriculum in basisvaardigheden en de professionele houding van inspecteurs.

Effecten en neveneffecten van toezicht op scholen

In samenwerking met de Erasmus School of Economics voerden we onderzoek uit naar effecten van het toezicht op de eindtoetsscores van po-leerlingen en hun prestaties in het vervolgonderwijs in de periode 2010–2017. Op scholen die 3 jaar op rij onder de ondergrens van het onderwijsresultatenmodel scoorden en mogelijk te maken kregen met inspectiemaatregelen (zoals een kwaliteitsonderzoek), behaalden de leerlingen een jaar later hogere eindtoetsscores. De effecten waren het grootst bij leerlingen met praktisch opgeleide ouders. Deze positieve effecten zien we echter alleen bij leerlingen die in het schooljaar ná de inspectiemaatregelen aan groep 8 begonnen. We zagen ook dat meer intensieve interventies een groter effect opleveren. In het onderzoek zien we geen aanwijzingen voor óngewenste effecten van toezicht.

Lopende evaluaties

Van 2024–2026 voert onderzoeks- en adviesbureau Oberon in samenwerking met onderzoeksprogramma GION, TIAS en de Universiteit Twente onderzoek uit naar de effecten van ons toezicht op besturen. Ook doet Regioplan in samenwerking met prof. dr. Melanie Ehren (hoogleraar onderwijsbeleid aan de Vrije Universiteit Amsterdam) onderzoek naar de doorwerking van ons stelseltoezicht. Tot slot voeren onderzoekers van de Universiteit Utrecht kwalitatief onderzoek uit naar de ervaringen van scholen met negatieve inspectieoordelen.

Procedures en verzoeken Woo en AVG

Het kan voorkomen dat een bestuur of school het niet eens is met een besluit of gedraging van de inspectie en dat hieruit procedures volgen (er kan in bepaalde gevallen ook een klachtprocedure worden ingesteld bij de Klachtadviescommissie van de inspectie, zie 'Behandeling van klachten over ons handelen'). Dit zijn vaak bestuursrechtelijke procedures: belanghebbenden zijn het bijvoorbeeld niet eens met het oordeel Zeer zwak, de inhoud van een sanctiebesluit of de inhoud van een besluit in het kader van de Wet open overheid (Woo) of van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Soms volgt een civielrechtelijke procedure. Een partij stelt dan bijvoorbeeld dat zij schade ondervindt door vermeend onrechtmatig handelen van de inspectie. In 2025 zijn er in totaal 27 procedures tegen de inspectie gestart.

Tabel 4a Aantal bij de inspectie (al dan niet via DUO) ingekomen procedures in 2025

Soort procedure	2025
Bestuursrechtelijk: bezwaar	23
Bestuursrechtelijk: beroep	0
Bestuursrechtelijk: hoger beroep	0
Bestuursrechtelijk: voorlopige voorziening	3
Civielrechtelijk	1
Totaal	**27**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Daarnaast zijn er 44 Woo- en AVG-verzoeken binnengekomen.

Tabel 4b Aantallen bij de inspectie (al dan niet via OCW) ingekomen Woo- en AVG-verzoeken in 2025

Soort verzoek	2025
Woo	30
AVG	14
Totaal	**44**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Behandeling van klachten over ons handelen

Bij de behandeling van binnengekomen klachten over ons eigen handelen richten we ons op 2 zaken: we willen het vertrouwen van de klachtindieners in de inspectie herstellen door alle klachten serieus te nemen en zorgvuldig te behandelen. Daarnaast benutten we klachten om – waar mogelijk – onze organisatie en ons werk te verbeteren.

> *We benutten klachten om – waar mogelijk – onze organisatie en ons werk te verbeteren*

Klachten ontvangen we vooral via het klachtenformulier op onze website. We ontvingen er 33. Die klachten kwamen grotendeels van ouders en studenten. Daarnaast waren er klachten van besturen en docenten. Meerdere klachten waren afkomstig van dezelfde persoon. De meeste klachten gingen over de opvolging van signalen, de beantwoording van meldingen en onze communicatie. Ook waren er klachten over de wijze van uitvoering van onze onderzoeken en rapportage.

We proberen klachten in eerste instantie informeel op te lossen, bijvoorbeeld via een gesprek – al dan niet met de klachtfunctionaris erbij – of een schriftelijke reactie. Zo handelden we 17 van de 33 klachten af. We namen 10 klachten niet (verder) in behandeling omdat de klacht niet voldeed aan een van de voorwaarden voor klachtbehandeling, omdat het contact met de klager niet mogelijk bleek of omdat de klacht werd ingetrokken. Wanneer een klacht niet informeel kan worden opgelost, starten we de formele procedure. De klacht wordt dan voorgelegd aan de onafhankelijke klachtadviescommissie van de inspectie, wat 5 keer gebeurde. Op basis van het advies volgt een klachtbesluit van de inspecteur-generaal, waarna de klachtbehandeling wordt afgerond. Op het moment van verslaglegging is 1 klacht uit 2025 nog in behandeling.

Bestrijding administratieve lasten en regeldruk

In 2025 hebben we opnieuw aandacht geschonken aan het thema regeldruk. Allereerst gaat het dan om de administratieve lasten voor scholen. Via verschillende wegen horen wij dat docenten de administratie die bij het lesgeven komt kijken soms als last ervaren. In juni 2025 verscheen het rapport Hoeveel tijd mag het kosten? van de Algemene Rekenkamer. Hieruit bleek dat leraren in het primair onderwijs gemiddeld per week 6 tot 8 uur besteden aan administratie, meer dan in andere landen. Een derde van de leraren overweegt om van baan te wisselen, en een kwart van hen noemt hiervoor de administratieve druk als de belangrijkste reden. We vinden dit zorgelijk en kijken daarom wat we kunnen doen om de ervaren administratieve lasten te verminderen. Scholen kunnen volgens de Algemene Rekenkamer duidelijke keuzes maken over wat leraren wel en niet aan administratie moeten doen. We willen scholen daarbij ondersteunen. We publiceerden daarom geactualiseerde brochures 'Ruimte in regels' voor scholen in het po, vo en mbo. Het Steunpunt Passend Onderwijs publiceerde onder dezelfde noemer een overzicht van mogelijkheden om binnen de huidige wet- en regelgeving stappen te zetten richting inclusief onderwijs. Met deze en andere initiatieven willen we vanuit onze rol bijdragen aan het verminderen van administratieve lasten voor docenten.

Regeldruk ontstaat ook door het aantal wetten en regels waaraan scholen en schoolbesturen moeten voldoen. In september 2025 bleek uit een rapport van PWC dat sinds 2005 is het aantal wetten en regels voor de Inspectie van het Onderwijs toegenomen met 236%, ruim meer dan andere uitvoeringsinstanties. Het totale aantal uitzonderingen, vrijstellingen en ontheffingen van IvhO is de afgelopen 20 jaar meer dan verdubbeld (+130%) en duidt vooral op een stapeling van uitzonderingen.

Uitvoeringstoetsen

Als voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving in concept gereed zijn en er sprake is van substantiële (neven)effecten voor uitvoerende en handhavende instanties, wordt deze instanties om een oordeel gevraagd over de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. In 2025 heeft de inspectie in totaal 80 uitvoeringstoetsen uitgevoerd. Een groot deel van de verzoeken tot uitvoeringstoetsen kwam van het bestuursdepartement, zoals het wetsvoorstel uitwerking burgerschapsopdracht WEB en het wetsvoorstel concretisering deugdelijkheidseisen. Enkele verzoeken tot uitvoeringstoetsen waren afkomstig van andere ministeries, zoals de Kaderwet op Rijksinspecties (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en de wijziging van de Regeling Wet kinderopvang (SZW).

5

Organisatie

De inspectie heeft zich op verschillende manieren verder ontwikkeld als organisatie. Zo investeerden we in het goed laten landen en begeleiden van nieuwe medewerkers.
De hele organisatie is betrokken bij het traject Samen leren en ontwikkelen, waarin een lerende cultuur en (persoonlijk) leiderschap centraal staan. Ook zijn er stappen gezet in de informatievoorziening. Op het gebied van AI hebben we een aantal pilots uitgevoerd.

Sturingsmodel

De inspectie stimuleert de professionele ruimte van medewerkers. Daarom zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie belegd.

De afdelingshoofden van de toezichtdirecties bespraken binnen het Platform Toezicht (Plato) de uitvoering en verdere ontwikkeling van het instellingstoezicht in de verschillende sectoren. Daarnaast vond er periodiek overleg plaats over stelselonderzoek (OST) en over organisatie en ontwikkeling (O&O). Het managementteam van de inspectie (MT-inspectie) kwam wekelijks bijeen onder leiding van de inspecteur-generaal van het onderwijs. Het MT-inspectie is verantwoordelijk voor de formele besluitvorming en richt zich op strategische vraagstukken.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) heeft 6 keer ongevraagd advies gegeven en handelde 3 instemmingsaanvragen af.

Het ongevraagde advies ging over de doorgroeimogelijkheden van analisten, het vereenvoudigen van de meldstructuur via een meldknop, slimmer werken en de uitvoering van de ontwikkelschouw. Ook heeft de OR ongevraagd advies gegeven over het intrekken van de richtlijn nevenwerkzaamheden en het intrekken van de verplichting om hotelovernachtingen te boeken via Worldmeetings. De OR stemde in met een aangepaste attentieregeling, het leer- en ontwikkelbeleid en het arbobeleid.

Strategisch HR-beleid

Onze toezichtopgave vormt de basis voor de inrichting en ontwikkeling van onze organisatie. De inspectie wil een adaptieve en lerende organisatie zijn. Dit betekent dat we snel en daadkrachtig op veranderingen willen inspelen en elke dag willen leren.

Personeelsgegevens

In het laatste deel van het programma Versterking Toezicht zijn we licht gegroeid van 811 naar 847 medewerkers. Net als de landelijke trend is ook bij de inspectie het ziekteverzuim toegenomen. Het ziekteverzuim steeg van 5,5% naar 6,2%. De stijging is met name toe te schrijven aan het langdurig ziekteverzuim. Uit de analyses blijkt dat jongere leeftijdsgroepen iets vaker verzuimen. Dit kan mogelijk verband houden met hun levensfase, bijvoorbeeld door de combinatie van werk en zorg voor jonge kinderen. Met een in leeftijd gevarieerde groep medewerkers en een gemiddelde leeftijd van 45,1 jaar, beschikken we over een divers personeelsbestand met zowel jonge als ervaren professionals. Daar mogen we trots op zijn.

We beschikken over een divers personeelsbestand met zowel jonge als ervaren professionals

Tabel 5a Personeelsgegevens einde jaar (2021–2025)

	2021	2022	2023	2024	2025
Bezetting in personen	580	645	735	811	847
Bezetting in fte	536	598	690	759	782
Gemiddelde leeftijd	47,7	46,7	46,7	44,9	45,1
Ziekteverzuim	4,3%	5,5%	5,7%	5,5%	6,2%

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

De leeftijdsverdeling van het personeel zag er in 2025 als volgt uit:

Tabel 5b Leeftijdsverdeling medewerkers inspectie (2025)

Leeftijdscategorie	< 35	35–44	45–54	> 54
Aantal medewerkers	197	230	189	231

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Strategische Personeelsplanning
Eind 2024 is besloten om de functieprofielen van inspecteur, medewerker toezicht en analist te herijken. Doel van deze herijking is om inspectiebreed gerichter te kunnen werven en beter te kunnen sturen op de inzet en ontwikkeling van medewerkers. In 2025 zijn vanuit het toezichtproces de gewenste functieprofielen tot stand gekomen. Medewerkers zijn daarin gehoord via tekentafelsessies en klankbordgroepen. Dit traject wordt in 2026 afgerond. Ook is de personeelsschouw omgezet naar een ontwikkelschouw, waarin ontwikkeling van medewerkers nadrukkelijk is meegenomen. Met deze ontwikkelingen versterken we de strategische personeelsplanning.

Medewerkerstevredenheid
In 2024 heeft er een OCW-breed medewerkersonderzoek plaatsgevonden. Op basis van de uitkomsten daarvan zijn de onderwerpen werkdruk en herstelbehoefte en informatievoorziening als inspectiebrede onderwerpen opgepakt. Werkdruk en herstelbehoefte zijn als thema meegenomen in het Samen Leren traject. Verder is nadrukkelijk aandacht besteed aan het intern uitdragen van de koers en bijpassende besluitvorming.

Eind 2025 heeft op een aantal onderwerpen een zogeheten pulsemeting plaatsgevonden, waaruit blijkt dat werkdruk en herstelbehoefte blijvende aandacht vraagt. Ook kan geconcludeerd worden dat daar waar medewerkers zelf ook regie nemen door dit onderwerp bespreekbaar te maken, dit een positief effect heeft op de ervaren werkdruk. Werkdruk blijft hiermee een aandachtspunt voor 2026 en onderwerp van gesprek tussen medewerker en leidinggevende. De sociale veiligheid in teams scoorde wederom positief.

Leren en ontwikkelen

Leren en ontwikkelen sluit aan bij onze organisatieprioriteiten: het versterken van toezicht, de uitvoering van wettelijke taken en het bevorderen van de continuïteit en kwaliteit van het onderwijs. Medewerkers krijgen ondersteuning om flexibel en deskundig te handelen in een omgeving van groei, veranderende maatschappelijke en politieke opgaven en innovaties in het onderwijs.

De activiteiten rond leren en ontwikkelen binnen de inspectie bouwen voort op 2 fundamentele pijlers: (1) het verder ontwikkelen van functiegerichte leerpaden en (2) het bevorderen van het leiderschap en een meer lerende cultuur. Deze inspanningen zijn verbonden aan de koers van de organisatie.
De functiegerichte leerpaden binnen de inspectie zijn verder verrijkt. Naast het basisaanbod en de onboarding van nieuwe medewerkers, is er uitgebreid verdiepingsmateriaal beschikbaar gekomen voor toezichtfuncties en specialistische rollen.

Daarnaast is er leermateriaal ontwikkeld gericht op actuele thema's in het toezicht, zoals onaangekondigde schoolbezoeken, risicogericht- en stelseltoezicht en digitale toegankelijkheid en weerbaarheid. Hiermee willen we medewerkers niet alleen goed toerusten voor hun huidige functie, maar ook voorbereiden op toekomstige ontwikkelingen en maatschappelijke opgaven in het onderwijs.

Werken aan een meer lerende cultuur
Het leiderschapstraject 'Samen Leren en Ontwikkelen' dat al enkele jaren loopt, richt zich op een lerende cultuur en (persoonlijk) leiderschap, waarbij de gedragscode verbinden vertrouwen ontwikkelen het fundament vormt. De hoofddoelen van dit leiderschapsprogramma zijn: werken aan een eenduidige taal, de één-inspectiegedachte en het realiseren van een lerende cultuur. De gekozen thema's voor de invulling – gebaseerd op de uitkomsten van het medewerkersonderzoek 2024 – waren werkdruk en herstelbehoefte, persoonlijk leiderschap en inclusiviteit op de werkvloer in een veranderende context.

Door de combinatie van leerpaden en leiderschapsontwikkeling investeert de inspectie in duurzame inzetbaarheid, kennisdeling en een cultuur waarin leren van en met elkaar vanzelfsprekend is. Dit met als doel om ook in de komende jaren effectief toezicht kunnen houden en bij te kunnen dragen aan beter onderwijs.

Veiligheid en integriteit van ons personeel

Arbeidsomstandigheden
De inspectie heeft verdere invulling gegeven aan de verbeterpunten uit de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) van 2022. Een belangrijke mijlpaal hierin was de ontwikkeling van een integraal arbeidsomstandighedenbeleid. Als vervolg op het arbobeleid is gestart met de vormgeving van een aanpak voor duurzame inzetbaarheid, die in 2026 verder wordt geoperationaliseerd.

Ook zijn er verschillende trainingen en workshops georganiseerd, waarbij de focus lag op vitaliteit, mentale gezondheid en de bewustwording van werkgerelateerde risico's. Met deze proactieve insteek streeft de inspectie naar een werkomgeving waarin de veiligheid en gezondheid van medewerkers structureel geborgd zijn en waarin zij duurzaam ondersteund worden in hun inzetbaarheid.

Integriteit

In 2025 heeft het ministerie van OCW het interne integriteitsstelsel en de meldstructuur versterkt om zo een transparante en integere werkomgeving te bevorderen. De inspectie sluit zich aan bij deze ontwikkeling. Onder meer zijn het Loket Sociale Veiligheid & Integriteit en een wegwijzer voor medewerkers met vragen of kwesties gerealiseerd. De bijbehorende meldprocedure biedt ons als inspectie een heldere structuur voor het melden en afhandelen van incidenten. Nu ligt de focus op het verder vergroten van de bekendheid en de vindbaarheid van deze structuur onder alle medewerkers van de inspectie.

Er is één integriteitsmelding gedaan binnen de inspectie, waarover vooronderzoek is uitgevoerd. Deze loopt door in 2026 en zal dan verder onderzocht zal worden. Het gaat hierbij om een rechtstreekse melding, deze verliep dus niet via de vertrouwenspersonen.

Vertrouwenspersonen

De vertrouwenspersonen voerden 23 opvanggesprekken met melders vanuit diverse afdelingen binnen de organisatie. In 2023 en 2024 waren dat er respectievelijk 31 en 46. Van de 23 hulpvragen waren er 20 nieuw, de overige 3 liepen door vanuit het voorgaande jaar. De redenen om contact op te nemen met de vertrouwenspersonen verschilden, maar verreweg de meeste hulpvragen (21) betroffen ongewenste omgangsvormen. De aard van de ongewenste omgangsvorm was divers, maar veelal ging het om een als onveilig ervaren werkklimaat. Daarnaast gingen 2 hulpvragen over integriteit. Er waren 13 hulpvragen gerelateerd aan een leidinggevende en 5 aan een collega of het team. Bij 3 meldingen ging het om een combinatie van de leidinggevende en collega's. Bij 13 meldingen werd de melder intern doorverwezen, bijvoorbeeld naar de bedrijfsarts, de bedrijfsmaatschappelijk werker, het Rijksloket advies en bemiddeling arbeidszaken (RABA), de ombudsfunctionaris, de leidinggevende of de HR-functionaris voor medewerkers. Geen van de gemaakte meldingen bij de vertrouwenspersonen leidde tot een officiële klacht of officiële (formele) integriteitsmeldingen.

Naast ondersteuning van medewerkers droegen vertrouwenspersonen door middel van gevraagd en ongevraagd advies en het geven van voorlichting bij aan de veiligheid en integriteit binnen de inspectie.

Informatiebeleid

De inspectie heeft verdere stappen gezet in de versterking van de informatievoorziening en informatiehuishouding. Zo is in november de derde editie van het informatieplan vastgesteld. Dit informatieplan geeft richting aan de strategische ambities en ontwikkeldoelen en sluit aan op rijksbrede kaders, departementale beleidslijnen vanuit OCW en inspectie-specifieke opgaven.

De roadmap 2024–2028, die onderdeel uitmaakt van het informatieplan, bevat de acties die nodig zijn om de gestelde doelen te behalen. De IV-vernieuwingsacties betroffen bijvoorbeeld de ontwikkeling van de nieuwe rapporteditor en de ondersteuning van het signalenproces in Proza (het documentmanagementsysteem).

Er is veel aandacht besteed aan het op orde brengen en houden van ons informatiebeheer, onder meer door opschoning en monitoring

Daarnaast is veel aandacht besteed aan de sturing van het portfoliomanagement, bijvoorbeeld om aanvragen en besluiten met impact op de informatievoorziening sneller en beter te kunnen beoordelen en te prioriteren. Verder was er veel aandacht voor de processen voor privacy en informatiebeveiliging, zowel wat betreft beleid als bewustwording. Ook is veel aandacht besteed aan het op orde brengen en houden van ons informatiebeheer, onder meer door opschoning en monitoring. Tot slot is er steeds meer aandacht voor de rol die generatieve AI kan gaan spelen en de richtlijnen die nodig zijn voor een verantwoord gebruik hiervan. We hebben veel taken uitgevoerd die hebben bijgedragen aan de gestelde doelen, waardoor we tot betere adviezen, dienstverlening, informatieproducten en informatiesystemen zijn gekomen.

AI in het toezicht

De inspectie neemt deel aan het OCW-programma AI, waarbinnen een aantal pilots en projecten worden uitgevoerd, zoals het gebruik van publiek beschikbare AI, ondersteuning van AI bij programmeerwerk en ondersteuning van informatiehuishouding met behulp van AI. Daarnaast werkt de inspectie ook zelf aan AI en algoritmen. Zo worden er pilots uitgevoerd met het automatisch classificeren van teksten in de verantwoordingsinformatie van scholen. Er is al enkele jaren een algoritme in gebruik voor risicoschatting van scholen, deze is ook geregistreerd in het algoritmeregister. Tot slot nemen we deel aan het ICAI lab AI4Oversight. Dit is een samenwerking op het gebied van AI met 4 toezichthouders (ILT, IvhO, NLA, NVWA) en 3 kennisinstituten (TNO, Universiteit Utrecht, Universiteit Leiden) om tot een versterking van de inzet van AI-technieken in het toezicht te komen.

Begroting en realisatie

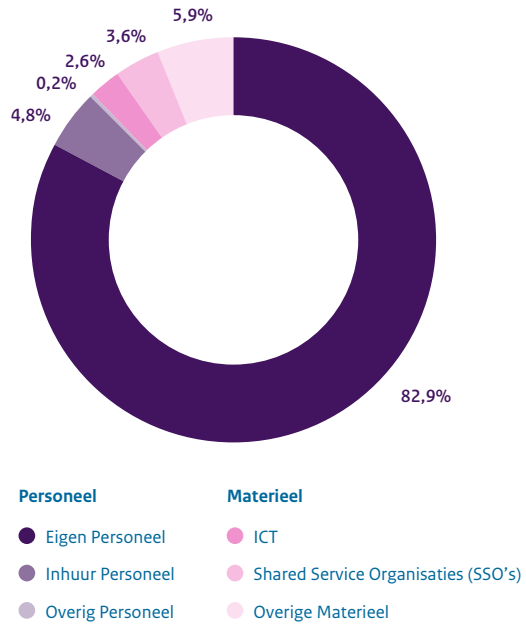
Voor 2025 stelden we eerder een begroting van € 99,7 miljoen vast. Door verschillende wijzigingen in het boekjaar kwam het beschikbare budget uiteindelijk uit op € 107,8 miljoen. De wijzigingen waren onder andere het gevolg van loon-, prijs- en cao-bijstellingen en extra middelen voor nieuwe taken (zoals middelen voor sociale veiligheid en OCW Open). De meevallers op verschillende posten (met name ICT) en vertragingen in de invulling van vacatures leidden samen tot een overschot van ongeveer € 2,3 miljoen aan het einde van het jaar.

Tabel 5c Realisatie 2025 per kostensoort (in miljoenen euro's) (2025)

Kostensoort		Realisatie
Personeel	Eigen Personeel	87,4
	Inhuur Personeel	5,1
	Overig Personeel	0,2
Materieel	ICT	2,7
	Shared Service Organisaties (SSO's)	3,8
	Overige Materieel	6,3
Totaal		**105,5**

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Figuur 5a Realisatie 2025 per kostensoort (in procenten) (2025)

Bron: Inspectie van het Onderwijs (2026)

Colofon
Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730 | 3500 GS Utrecht
www.onderwijsinspectie.nl

Een exemplaar van deze publicatie is te downloaden vanaf de website van de Inspectie van het Onderwijs: www.onderwijsinspectie.nl.

© Inspectie van het Onderwijs | april 2026